



# COBZARUL UCRAINEAN

Serie nouă, nr. 259-260 / martie 2014

## Revistă a Uniunii Ucrainenilor din România



Luptați și veți învinge!

*M. Shevchenko*

Anul acesta, în luna martie, ucrainenii din întreaga lume sărbătoresc 200 de ani de la nașterea poetului național Taras Șevcenko. Numele lui Taras Șevcenko este înscris cu litere de aur în istoria cuceririlor spirituale ale omenirii alături de Adam Mickiewicz, Aleksandr Pușkin, Viktor Hugo, George Byron, Heinrich Heine, Mihai Eminescu. Șevcenko și-a îndeplinit în fața poporului său misiunea istorică de creator al națiunii, de

Atunci nu va mai fi nevoie să-l actualizezi în mod artificial. Șevcenko este oricum actual la fel ca alte personalități renumite de talie general umană atemporală.

Taras Șevcenko a ridicat poezia la cel mai înalt nivel. În ea și-au găsit expresia spiritul ucrainean și înaltele idealuri ale umanismului. Prin forța cuvântului său profetic, Marele Cobzar a devenit o personalitate de talie mondială, jubileul său fiind

diferite țări ale lumii: Palermo (Canada), București, Satu Mare, Tulcea și Negostina (România), Washington și New York (SUA), Paris (Franța) etc.

Șevcenko este cel care, pentru prima dată în istorie, a rupt tăcerea de milenii a păturilor de jos. De aceea, „Cobzarul“ are o valoare planetară căci lumile neștiute până atunci de cultura elitistă au vorbit în ucraineană, purtătorul lor de cuvânt a

# Omagiul marelui poet ucrainean

exponent al sentimentelor naționale. Ca poet național, el ocupă un loc de frunte în conștiința civică nu numai a ucrainenilor, ci și a multor alți popoare ale lumii. Cuvântul său îndeamnă la unitate umană. Poezia sa este expresia valorilor general umane.

Caracterul universal al creației lui Taras Șevcenko constă în faptul că ea dezvăluie lumii istoria și cultura națională a Ucrainei, face ca opera sa să constituie parte inseparabilă a civilizației mondiale. După cum a menționat Ivan Franko „Soarta l-a urmărit cât a putut în timpul vieții. Ea nu a reușit, totuși, să transforme aurul din sufletul său în rugină, nici dragostea sa față de oameni în ură și mândrie, iar necredința în Dumnezeu în dezamăgire și pesimism“.

Cu ocazia împlinirii a 200 de ani de la nașterea lui Taras Șevcenko ne plecăm cu toții capetele în fața memoriei sale luminoase nutrind sentimente de profundă mândrie că pământul ucrainean este acela care i-a dăruit omenirii un proroc genial, un poet al libertății și fraternității între popoare. Taras Șevcenko este sărbătorit pe plan mondial, împlinirea a 200 de ani de la nașterea sa fiind trecută în calendarul datelor memorabile ale UNESCO.

Sunt încă vii în memorie vremurile sovietice când Cobzarul ucrainean a fost prezentat exclusiv ca revoluționar, iar creația sa drept o expresie a culturii rurale, provinciale. Aceasta era în avantajul ideologilor vremii. Apoi l-au transformat în proroc, în icoană a ideii ucrainene. Dar atribuirea oricăror imagini schematici împiedică înțelegerea moștenirii acestui mare poet, pictor și gânditor. Taras Șevcenko a fost, în același timp, și geniu, și om simplu care avea nu numai calități deosebite, ci și defecte, ceea ce nu i-a diminuat defel măreția spiritului și valoarea tuturor lucrurilor făcute de el pentru națiunea și cultura ucraineană și nu doar ucraineană, ci și universală. Creația lui Taras Șevcenko a devenit demult o parte a patrimoniului cultural universal. Este important să-l vezi, să-l înțelegi și să-l accepți pe adevăratul Șevcenko.



marcat în acest an de o largă comunitate internațională.

El este figura care consolidează națiunea ucraineană, întreaga comunitate ucraineană; prezența lui în spațiul spiritual ucrainean nu are limite temporale.

Toți cei ce pătrund în profunzime opera lui Taras Șevcenko se conving în mod inevitabil de valoarea ei universală.

„Cobzarul“ a reprezentat democratizarea literaturii universale fiindcă de pe paginile lui s-au făcut auzite întregii continente sociale care erau necunoscute culturii elitiste. Nu este de mirare că operele lui Șevcenko sunt traduse în toate limbile slave, precum și numeroase alte limbi ale lumii.

Despre renumele mondial al Marelui Cobzar vorbesc și monumentele ce i-au fost ridicate în

devenit un ucrainean care prin opera sa a democratizat literatura europeană și universală.

La Kiev, a avut loc într-un cadru festiv cinstirea memoriei Marelui Cobzar la care au fost prezenți activiști ai Maidanului, conducători de stat, persoane oficiale, reprezentanți ai bisericilor și organizațiilor religioase ale Ucrainei, ai corpului diplomatic și ai societății civile.

Toți cei prezenți au plecat capetele în fața genului Ucrainei, Taras Șevcenko.

La București, în ziua de 11 martie a.c., ucrainenii și neucrainenii l-au sărbătorit împreună pe Taras Șevcenko. După depunerea de jerbe de flori la bustul lui Taras Șevcenko din Parcul Herăstrău, omagiul adus poetului a continuat în sala „Tinerimea română“ de lângă Parcul Izvor. Aici a avut loc un spectacol care a constat din scurte alocuțiuni, lansări de carte, cântece și recitări. Organizația evenimentului - dna Iaroslava Colotelo, președinta filialei București a UUR. Printre cei care au sprijinit și au colaborat la acest eveniment a figurat și Ambasada Ucrainei în România. A fost de față, la ambele acțiuni, Excelența Sa Teofil Bauer, ambasadorul Ucrainei în România. Două momente de referință în viața culturală ucraineano-română au atras atenția publicului. Primul moment s-a referit la lansarea monografiei „Pavlo Zaițev, Viața lui Taras Șevcenko, 2013, vol. I-II“, prezentate de traducătorul Corneliu Irod, care a vorbit despre ceea ce înseamnă această carte și importanța ei pentru literatura română.

Cel de-al doilea moment a fost lansarea culegerii de comunicări, susținute la Simpozionul Internațional din Satu Mare, cu titlul „Taras Șevcenko - un apostol al neamului ucrainean, 2013“, pe care prof. Ioan Chideșciuc a caracterizat-o drept una dintre cele mai importante cărți despre viața și opera lui Taras Șevcenko.

A fost o seară de neuitat pentru inimă și minte.

**Ion ROBCIUC**

## Declarație politică

### Escaladarea violențelor din Ucraina

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

În secolele al X-lea, respectiv al XI-lea, Statul ucrainean era cel mai mare și mai puternic din Europa. Secolele ce au urmat au pus bazele identității naționale a ucrainenilor, precum și a altor popoare slave răsăritene.

De atunci, Ucraina a trecut prin Primul Război Mondial, al Doilea Război Mondial și multe alte catastrofe care au afectat grav țara și a fost nevoie de eforturi semnificative pentru a-și reveni. La 16 iulie 1990, Parlamentul a adoptat Declarația Suveranității de Stat a Ucrainei, care stabilea principiile autodeterminării națiunii ucrainene, democrației, independenței politice și economice și supremației legii ucrainene pe teritoriul ucrainean în fața celei sovietice.

După ani de negocieri și luni de promisiuni, Guvernul președintelui Ianukovyci a anulat în ultimul moment semnarea Acordului de Asociere cu UE.

Studentii au fost primii care au început să protesteze împotriva regimului președintelui încă din noiembrie anul trecut, realizând că ucrainenii sunt cei care au cel mai mult de pierdut. Tinerii ucraineni se considerau europeni și își doreau o viață și o patrie europeană. Protestele au dus la confruntări violente soldate cu zeci de morți, sute de răniți și la destabilizarea Statului ucrainean. În acest moment, se vede o evoluție în criza internă profundă traversată de Ucraina în ultimele luni. Încetarea violențelor și renunțarea la reprimarea în forță și excesivă a protestelor cetățenilor ucraineni au creat un bun

început pentru revenirea la un climat de liniște atât de necesar lansării unui proces politic amplu de stabilizare internă a țării.

Stimați colegi,

În calitatea mea de deputat în Parlamentul României din partea Uniunii Ucrainenilor din România și secretar al Grupul parlamentar de prietenie cu Ucraina, nu pot decât să fiu profund îngrijorat de valul de violență și de pierderile de vieți omenești produse în confruntările de pe străzile Kievului.

Fac apel pe această cale atât către instituțiile abilitate, cât și către Uniunea Europeană pentru a veni în ajutor Ucrainei prin toate eforturile necesare, de la mediere până la implicarea activă în procesul de facilitare a soluționării depline a crizei. Am convingerea că implementarea durabilă și consecventă a acestora va relansa Ucraina pe calea democrației și a consolidării statului de drept și va asigura stabilitate și prosperitate poporului ucrainean.

Comunitatea ucrainenilor din România este alături de ucrainenii din Ucraina în restaurarea ordinii și democrației. Ucraina este una dintre cele mai importante țări din Estul Europei și sunt convins că va alege calea cea bună. Ca cetățeni loiali ai României și buni ucraineni, suntem vital interesați ca relațiile dintre cele două țări să fie cât mai bune, fapt pentru care am deschis locuri special amenajate pentru omagierea celor decedați în aceste zile, unde au fost depuse coroane de flori și lumânări în memoria victimelor, iar preoții din parohiile ortodoxe ucrainene, în cadrul Sfintei Liturghii, vor face slujbe specifice de pomenire a celor decedați.

Exprim și pe această cale solidaritatea comunității noastre cu poporul ucrainean!

Vă mulțumesc,

**Mihai TRAIȘTA,**  
consilier al deputatului UUR

## Către Domnul deputat Ion Marocico

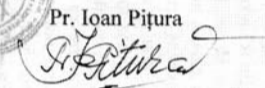
Conducerea Vicariatului Ortodox Ucrainean, for tutelar al parohiilor ortodoxe ucrainene din țară, cu sediul la Sighetu Marmăției, județul Maramureș, prin prezenta vă aduc la cunoștință cele de mai jos:

Ca urmare a gestului nobil prin care ați dovedit încă o dată că știți să vă plecați inima acolo unde sunt lipsuri și neajunsuri materiale în sânul comunității noastre, ale celor ce vă sunt de neam și o credință, fapt pentru care noi și beneficiarii acestui sprijin financiar în sumă de 2000 lei, pe care le-ați acordat din venituri proprii în pragul praznicului de bucurie a Nașterii Domnului nostru Isus Hristos, vă adresăm sincere mulțumiri.

Mă simt îndatorat moral față de Dumneavoastră prin faptul că m-ați însărcinat cu o datorie sfântă să repartizez suma de 2000 lei nevoiașilor parohiilor noastre, acolo unde era mai mare lipsă.

Prin urmare doresc să vă fie cunoscut cui a fost repartizat ajutorul Dumneavoastră financiar, anexând la prezentă chitanțele semnate de către cei ce au beneficiat de dragostea Dumneavoastră.

Mulțumindu-vă pentru fapta creștinească a Domniei Voastre, vă asigurăm de toată grațitudinea noastră.

Cu aleasă considerație,  
Vicar general,  
Pr. Ioan Pițura  


**Responsabilitatea pentru opiniile exprimate în paginile Curierului ucrainean revine în exclusivitate autorilor. Redacția nu-și asumă obligațiile legate de conținutul materialelor și nu returnează articolele nepublicate.**

## Comunicat

### referitor la declanșarea procesului electoral pentru alegerile prezidențiale anticipate din Ucraina

**În atenția cetățenilor Ucrainei care trăiesc permanent sau se află temporar pe teritoriul României**

La 25 februarie a.c., a început procesul electoral pentru alegerile prezidențiale anticipate din Ucraina care vor avea loc la 25 mai 2014.

Organizarea pregătirii și desfășurării alegerilor este reglementată de Legea privind alegerea Președintelui Ucrainei nr. 474-XIV din 05.03.1999 (cu modificări) (în continuare - Lege). Textul Legii este postat pe pagina web a Ambasadei Ucrainei în România la adresa: <http://romania.mfa.gov.ua/ua-consular-affairs/voting-abroad>.

În conformitate cu partea a treia a articolului 90 din Legea menționată, circumscripțiile electorale se înființează nu mai târziu de 50 de zile înainte de ziua alegerilor, respectiv până la data de 4 aprilie 2014 inclusiv.

Potrivit părții a cincea a aceluiași articol al acestei Legi, circumscripțiile electorale din străinătate se deschid pe lângă instituțiile diplomatice și consulare ale Ucrainei de peste hotare.

Informații legate de înființarea și numărul circumscripției electorale din străinătate de pe lângă Ambasada Ucrainei în România vi le vom comunica ulterior.

*Ambasada Ucrainei în România*

## Stimate Domnule Președinte,

Ambasada Ucrainei în România exprimă sincere mulțumiri conducerii și membrilor Uniunii Ucrainenilor din România, filialelor ei din București și Suceava pentru ajutorul concret acordat cetățenilor din Ucraina care au avut de suferit în timpul evenimentelor petrecute la Kiev în zilele de 21 și 22 februarie 2014 și care, în perioada 1-12 martie a.c., s-au aflat la tratament în spitalele din București.

Mulțumiri deosebite exprimăm soției fostului președinte al UUR, dnei Virginia Tcaciuc, președintei filialei din București a UUR, dnei Iaroslava Colotelo, și membrilor familiei ei, redactorul-șef al revistei „Naș holos“ al UUR, dnei Irina Moisei, președintei Asociației cultural-creștine „Taras Șevcenko“, dlui Mihai Traista, și tuturor aceluia care nu au precupețit timp și bani și au fost alături de cetățenii Ucrainei în momentele grele pentru ei.

Cu stimă,

*Teofil Bauer,*  
Ambasadorul Ucrainei în România

## CURIERUL UCRAINEAN

**Strada Radu Popescu, nr. 15,  
sector 1, București  
Telefon: 021.222.0724,  
Tel./fax: 021.222.0737  
E-mail:  
curierul.ucrainean@gmail.com**

**Redactor-șef:  
Ion Robciuc**

**Redactori:  
Ștefan Buciuta  
Kolea Kureliuk**

**Tehnoredactare:  
Ștefania Ganciu**

**Tiparul executat la  
Tipografia  
„S.C. SMART ORGANIZATION SRL“**

# Ucrainenii din România salută semnarea Acordului de Asociere între UE și Ucraina

După cum informează agenția UNIAN, la 21 martie 2014, la Bruxelles, au fost semnate prevederile politice ale Acordului de Asociere între Ucraina și Uniunea Europeană. Acest act dovedește angajamentul ferm al UE de susținere a parcursului european al Ucrainei, deziderat al poporului ucrainean.

Partea politică a acordului îi oferă Ucrainei posibilități mai largi de colaborare, inclusiv în ceea ce privește apărarea frontierei ucrainene. Acordul semnat permite accesul fără bariere al mărfurilor ucrainene pe piețele europene, dar el reprezintă doar o primă etapă și o îmbunătățire nu se va simți imediat, având în vedere faptul că documentul cere Ucrainei reforme profunde în sfera legislativă.

„Vom fi gata să semnăm și partea economică a acordului cu UE după alegeri prezidențiale din Ucraina, dar, practic, noi demarăm de pe acum procesul prefacerilor economice“, a declarat prim-ministrul Ucrainei, Arseni Iațeniuk.

Ucrainenii din România se bucură de acest moment, se bucură că Ucraina deschide o nouă filă în istoria ei frumoasă și încrâncenată, cu convingerea că timpul ce va să vină îi va aduce mai bine.

UUR și-a adus modesta contribuție la reușita acestui demers, manifestând, în repetate rânduri, sprijin pentru ca Ucraina să facă parte din marea familie europeană.

**Ion ROBCIUC**

## Excelenței Sale Domnului Traian Băsescu, Președintele României

Excelența Voastră,

În contextul evenimentelor politice recente din Ucraina, comunitatea ucraineană din România își exprimă sincere mulțumiri pentru poziția Dumneavoastră consecventă și echilibrată privind susținerea proceselor democratice care au loc în Ucraina, precum și cu privire la inadmisibilitatea intervențiilor din exterior și atentarea la integritatea ei teritorială din partea Federației Ruse.

Suntem recunoscători conducerii României pentru organizarea acordării asistenței medicale cetățenilor ucraineni care au avut de suferit în timpul protestelor de la Kiev prin acceptarea lor pentru tratament în unitățile medicale din România.

Din păcate, până în prezent situația politică din Ucraina și din întreaga regiune rămâne dificilă și încordată. Desfășurarea evenimentelor arată că Rusia nu a renunțat la planurile privind anexarea teritoriului ucrainean cu utilizarea masivă a forțelor militare și a formațiunilor paramilitare. Au loc numeroase cazuri de provocare a populației în regiunile de sud-est ale Ucrainei, cu sprijinul financiar larg atât a elementelor criminale locale, cât și a unor persoane aduse din Rusia, membre ale organizațiilor separatiste proruse și extreme.

În acest context, comunitatea ucraineană din România face un apel la Dumneavoastră cu rugămintea de a acorda în continuare sprijin noii conduceri a Ucrainei, de a oferi suport românesc coordonat cu partenerii din UE și NATO în vederea stabilizării situației din regiune, asigurării suveranității și integrității teritoriale a Ucrainei.

În numele comunității ucrainene din România,  
Cu profund respect,

Președintele Uniunii Ucrainenilor din România  
Ștefan Buciuta

Membrii Uniunii  
Ucrainenilor din  
România



## Domnului Președinte al României, Traian Băsescu

Stimate Domnule Președinte,

Uniunea Ucrainenilor din România (UUR), cu sediul în str. Radu Popescu, nr. 15, sector 1, București, având personalitate juridică dobândită potrivit sentinței civile nr. 262, pronunțate de Judecătoria Sectorului 1 București, la data de 14.02.1990, în dosarul nr. 261/PJ/1990, înscrisă în Registrul Special al Asociațiilor și Fundațiilor, aflat la grefa Judecătoriei Sectorului 1 București, la poziția 133/06.12.2005, membră a Congresului Mondial al Ucrainenilor și membră în Prezidiul Consiliului Ucrainean Mondial de Coordonare, reprezentată de președinte Ștefan Buciuta, a analizat în cadrul Consiliului UUR, întrunit la data de 06.03.2014, la Satu Mare, documentele elaborate de Congresul Mondial al Ucrainenilor prin care „Congresul Mondial al Ucrainenilor condamnă Federația Rusă și își exprimă indignarea cu privire la ocuparea teritoriului Ucrainei de armata Federației Ruse și solicită o acțiune imediată din partea comunității internaționale. Invazia Rusiei pe teritoriul Ucrainei încalcă obligațiile internaționale ale Rusiei în conformitate cu Statutul ONU, Actul Final de la Helsinki, Memorandumul de la Budapesta despre garanții de securitate în legătură cu aderarea Ucrainei la Tratatul privind neproliferarea armelor nucleare, în 1994 și cadrul legal care reglementează prezența flotei ruse a Mării Negre în Ucraina. Congresul Mondial al Ucrainenilor susține pe deplin apelul Guvernului Ucrainei către Statele Unite, Uniunea Europeană și NATO pentru a proteja Ucraina de această intervenție militară“.

Consiliul Uniunii Ucrainenilor din România a analizat și documentele elaborate de Consiliul Ucrainean Mondial de Coordonare prin care ne solicită sprijin „pentru încurajarea Guvernului României să se adreseze președintelui Vladimir Putin, cerând să retragă toate trupele ruse din Crimeea în bazele lor permanente și să condamne recentele încălcări din partea Rusiei a suveranității, independenței și integrității teritoriale ale Ucrainei“. Consiliul Ucrainean Mondial de Coordonare ne informează cu privire la faptul că „Ucraina și Rusia sunt în pragul unui conflict armat. Pe teritoriul ucrainenilor este comis un atac fără declarație de război“.

Toate documentele sus-menționate sunt susținute de Consiliul Uniunii Ucrainenilor din România și ne adresăm Dumneavoastră cu rugămintea să interveniți pentru apărarea independenței și integrității teritoriale a statului ucrainean.

Cu deosebită considerație,

Ștefan Buciuta,  
președintele Uniunii Ucrainenilor din România

(Scrisori similare au fost adresate prim-ministrului Victor Viorel Ponta, președintelui Camerei Deputaților Valeriu Ștefan Zgonea, ministrului afacerilor externe Titus Corlățean).

# Din activitatea președintelui UUR, Ștefan Buciuta

Având în vedere activitatea desfășurată de Uniunea Ucrainenilor din România în anul 2013, faptul că s-au realizat situațiile financiar-contabile pe același an și că a fost propus „Protocolul” dintre Departamentul pentru Relații Interetnice, reprezentat de dna Lacziko Enikő Katalin, secretar de stat, dna Christiane Gertrud Cosmatu, subsecretar de stat, și Uniunea Ucrainenilor din România, organizație a cetățenilor aparținând minorităților naționale, reprezentată de dl Ștefan Buciuta, președinte, am dorit să informez și, totodată, să aprob în cadrul Consiliului UUR cheltuielile efectuate în anul 2013, scăderea din gestiune, propunerea și aprobarea bugetului de venituri și cheltuieli pe anul în curs.

În baza dispozițiilor art.23 din Statutul UUR am convocat Consiliul (Rada) în ședință ordinară, la 6 martie 2014, la sediul filialei Satu Mare. La punctul 7 al ordinii de zi a ședinței s-a propus analiza activității deputatului UUR Ion Marocico de la alegerea sa în Camera Deputaților până în prezent.

Datorită faptului că deputatul a anunțat conducerea UUR că nu poate participa la ședința Consiliului deoarece este bolnav, la propunerea unor membri ai Consiliului s-a aprobat discutarea activității dlui Ion Marocico în ședința următoare a Consiliului, atrăgându-se atenția că este a treia oară când nu a răspuns invitației Consiliului. Domnul Marocico a mai fost convocat de două ori pentru a prezenta Regulamentul de funcționare a Comisiei de Etică și Litigii al cărei președinte este.

În urma discuțiilor purtate de membrii Consiliului UUR, cu majoritate de voturi, s-a aprobat propunerea președintelui UUR, Ștefan Buciuta, de a se elabora și trimite înștiințările Consiliului către prefecturile județelor Maramureș, Suceava, Inspectoratul Școlar Județean Suceava și Grupul Minorităților Naționale din Camera Deputaților că dl deputat Ion Marocico nu are împuternicire din partea Uniunii Ucrainenilor din România să facă propuneri de schimbări de persoane, recomandate anterior în aceste structuri fără acordul scris al Consiliului Uniunii Ucrainenilor din România.

Începând cu anul 1977, am participat la toate recensămintele populației în calitate de recenzor-șef. În această perioadă am devenit depozitarul unei bogate experiențe în această activitate, dar și a unor întrebări la care nu am găsit răspunsuri.

De fiecare dată am avut deosebită grijă în selecționarea recenzorilor, oameni competenți, nepătați moral și, bineînțeles, profesional. La ultimul recensământ am avut recenzori numai cu studii superioare și medii, care au participat la instructajul pe zonă, realizat de Direcția Județeană de Statistică Suceava, apoi la instructajul concret la nivel de comună.

Știam din anii anteriori că s-au comis greșeli nepermise din partea recenzorilor privind încadrarea recenziilor la rubricile „cetățenie” și „naționalitate”, dar nu-mi dau seama nici până-n ziua de astăzi dacă asemenea greșeli au fost comise din neștiință sau intenționat. La ultimul recensământ am recurs la o explicație concretă, dându-mă exemplu pe mine, că sunt cetățean „român”, dar la rubrica naționalitate mă voi trece „ucrainean”. Acest lucru l-am realizat cu formularul recensământului în față. În finalul instructajului i-am rugat pe toți cei implicați în această acțiune ca datele să fie corecte. Puteam să le cer altfel?

Rezultatul rugăminții mele: la Sectorul nr. 6, cătunul Chicera, aparținător satului Lupcina, unde la recensământul precedent erau înregistrate 3 gospodării locuite de români, dar familii mixte, toți vorbeau ucrainește, situație corect consemnată în formularele recensământului din 2002, iar la ultimul recensământ, cel din 2011, în acest sector toți sunt români, deși vorbesc ucrainește. Interesantă răsturnare de situație: în numai 9 ani toți au fost convertiți la altă naționalitate. Nu dau nume pentru că datele sunt confidențiale referitor la persoane.

La sat nu prea funcționează cuvântul „confidențialitate”. Funcționează perfect telefonul fără fir și să te ferească să intri în „gura satului”. Chiar în timpul recensământului așteptam un mijloc de transport și un grup în fața cârciumii

În continuare, Consiliul UUR a analizat și a aprobat unele proiecte comune propuse de alte organizații ale minorităților din România și acțiuni comune ce urmează a fi realizate cu Departamentul pentru Relații Interetnice și cu Ministerul Culturii și s-a aprobat planul editorial pe următorii doi ani, propus de președintele Subcomisiei pentru Presă și Editare de Cărți, dl prof. univ. dr. Ioan Ardelean, vicepreședinte al UUR.

În luna martie, am mai avut o întâlnire cu președintele filialei Satu Mare a UUR, Mihai Macioca, și cu secretarul general al UUR, Irina Liuba Horvat. Împreună cu dl Mihai Macioca ne-am deplasat în comuna Micula unde viețuiesc cei mai mulți ucraineni din județul Satu Mare, circa 700 de persoane. Aici ne-am întâlnit cu președintele organizației locale a UUR, dl Vasile Buciuta, și împreună am vizitat unele locații care ar putea fi achiziționate pentru sediul organizației locale.

La Micula am fost întâmpinați de unii consilieri locali, de dl Csaba Doboș, directorul școlii, și am vizitat Căminul Cultural unde erau prezentate costumele populare pentru etnicii ucraineni, 8 perechi (fete și băieți), cabinetul de limba ucraineană amenajat în cadrul Școlii Gimnaziale și o nouă construcție a grădiniței în care vor fi cuprinși toți copiii de pe raza comunei Micula în care sunt incluse mai multe sate.

Din relatările directorului școlii, am înțeles că aceste noi amenajări, inclusiv costumele populare pentru cele 4 etnii care conviețuiesc în comună (români, maghiari, ucraineni și rromi) au fost realizate printr-un program al Uniunii Europene, cofinanțat de Consiliul Local Micula al cărei pri-

mar de etnie maghiară, dl Ștefan Doboș, a ținut să ne invite să vizităm gospodăriile din comuna de pe malul râului Tur. Aici ne-am întâlnit cu reprezentanții județului Satu Mare, primarul Dorel Coica și viceprimarul municipiului Satu Mare, Radu Roca, cu care am pus la cale o nouă colaborare dintre Uniunea Ucrainenilor din România, Consiliul Local și primăriile din Micula și din municipiul Satu Mare.

Cu toții am considerat că numai prin dialog și bună înțelegere putem progresa și duce la îndeplinire planurile noastre.

Duminică, 23 martie, ne-am deplasat în comuna Poienile de sub Munte pentru a mă întâlni cu reprezentanții Biroului organizației locale a UUR și cu Comisia de selecție a ofertelor și de licitație pentru reabilitarea sediului achiziționat de Uniunea Ucrainenilor din România.

În cadrul discuțiilor la care a participat președintele filialei Maramureș a UUR dl Miroslav Petrețchi, trezorierul UUR, Vasile Pasenciu, consilierul economic Nicolae Miroslav Petrețchi, președinții organizațiilor locale ale UUR din localitate Ștefan Chifa și Ioan Recalo din comuna Repedea au fost prezentate membrilor Autorizația de construcție pentru obiectivul „Schimbare de destinație și reabilitare clădiri-birouri și muzeu” eliberată de Primăria comunei Poienile de sub Munte și modul de organizare a licitației necesare reabilitării și dării în folosință a obiectivului.

Cu această ocazie ne-am deplasat la locuința poetului Iuri Pavliș care la 19 martie a împlinit frumoasa vârstă de 75 de ani, oferindu-i diploma jubiliară și 30 de exemplare din volumul „Cuvântul matern” (*Ridne slovo*), o culegere de poezii pentru copii al cărei autor este Iuri Pavliș, editată și finanțată de Uniunea Ucrainenilor din România.

Împreună i-am urat mulți ani fericiți cu sănătate și o bună inspirație pentru alte scrieri de poezie.

Ștefan BUCIUTA

## UNELE CONSIDERAȚII PE MARGINEA RECENSĂMÂNTULUI POPULAȚIEI DIN 2011

râdea că la o familie din Nisipitu, tata și mama s-au declarat ucraineni, doi feciori români, fata lor ucraineancă, iar al treilea băiat „huțan”. Interesantă libertate de opțiune! După opinia mea, etnia nu ți-o alegi. Ea are un caracter ereditar, pe ea o moștenești.

Un alt exemplu: satul Măgura, ce aparține comunei Ulma, a fost împărțit în două. La un sector centralizatorul arăta 5 ucraineni, la celălalt 119. În realitate, la Măgura sunt doar câteva persoane de naționalitate română.

O altă minune în acest sat: la recensământul din 2002, mătușa mea Elena Ziub, decedată, se declară româncă, vorbește românește. În realitate, ea nici nu știa românește și era ucraineancă. Adunând gafe peste gafe, am ajuns la concluzia că recensământul e la mâna recenzorilor. Acest lucru îl declar cu toată răspunderea.

La un sector din satul Lupcina am însoțit un recenzor. Intrăm în locuința unui coleg de școală generală. El e ucrainean, iar soția româncă. La completarea formularului pentru soția colegului, la rubrica „naționalitate”, normal, s-a consemnat „română”. Când am ajuns la colegul meu, am observat că dorește să fie trecut de altă naționalitate și începem discuția: „Eu până în prezent mă declarăm ceea ce sunt, adică ucrainean, dar de acum vreau să mă declar „român”, pentru că mulți spun că ucrainenii și huțulii sunt proști”. Și așa l-am „deșteptat” pe colegul meu de generală.

Mi-aduc aminte că la penultimul recensământ general, la Costileva de Jos, recenzor a fost un fost milițian din comuna noastră, care și-a dat seama că el nu e bun pentru miliție, a demisionat la cerere și un timp a funcționat ca profesor suplinitor. El a făcut cel mai corect această activitate.

De multe ori stau și mă gândesc: E mai bine să te declari de altă naționalitate decât cea căreia îi aparții? Există forțe care fac presiuni asupra recenzorilor să acționeze fără discernământ? Este bine pentru țară dacă scade numărul minorităților naționale? Încă mai persistă și la ora actuală frica de a te declara ceea ce ești?

Este adevărat că se mai aud expresii pe care, personal, le-am auzit „Dar tu unde trăiești?” și atunci omul spune „Hai, treceți-mă așa cum spuneți”.

Direcția Județeană de Statistică a pus pe site doar date referitoare la numărul populației înregistrate în total, populația stabilă și la populația pe etnii. Fiecare primărie, dacă a fost precaută, are copii și nu mai e necesară confirmarea Direcției de Statistică.

Cât privește nivelul de locuit, spre exemplu, în ultimii ani de zile toaletele din curte au dispărut, casele vechi au fost reabilitate, anexele gospodărești, de asemenea, s-au construit case noi și toate acestea cu banii câștigați în străinătate, în mod deosebit de tinerii care lucrează în Italia, Spania, Cipru, Anglia, Belgia, Austria și, mai ales, în Germania câte 2-3 luni pe an, în agricultură, iar în domeniul forestier cu contract pe 6-12 luni cu câștiguri mari.

Încă un lucru îmbucurător: majoritatea tinerilor care au lucrat și mai lucrează în străinătate la recensământ și-au declarat corect etnia.

Cât privește rezultatul recensământului din 2011, la Ulma, populația e în drastică scădere, doar 1980 de persoane populație stabilă, din care 57% români, 43% ucraineni.

Gheorghe CEGA

În urma scrisorii deschise întocmite de dnii Macioca Mihai, Petrețchi Miroslav, Horvat Irina Liuba, publicate în „Curierul ucrainean“ și în alte publicații, adresate președintelui României, prim-ministrului României, președintelui Camerei Deputaților, prefectului județului Maramureș, Consiliului UUR, învederez opiniei publice că am formulat acțiune civilă împotriva pârâților mai sus amintiți.

Am solicitat instanței de judecată obligarea pârâților Macioca Mihai, Petrețchi Miroslav, Horvat Irina Liuba la plata despăgubirilor morale pentru fapta proprie a acestora.

De asemenea, am solicitat obligarea pârâților la publicarea de scuze cu privire la scrisoarea deschisă formulată și obligarea acestora la plata cheltuielilor de judecată.

În cuprinsul acestei scrisori deschise se fac o serie de afirmații mincinoase despre subsemnatul și activitatea sa, încercând astfel să suprimă încrederea și credibilitatea pe care am câștigat-o până în prezent în rândul comunității ucrainene și al societății civile în general.

Vătămarea rezidă din calitatea pe care o dețin, și anume de deputat în Parlamentul României din partea Uniunii Ucrainenilor din România și încălcarea dreptului la onoare și reputație prin publicarea scrisorii deschise care reprezintă o calomnie nejustificată la adresa persoanei subsemnatului.

Prejudiciul creat rezidă din încălcarea dreptului la onoare și bună reputație prin publicarea scrisorii deschise de către pârâți, încercând, astfel, să îmi diminueze credibilitatea pe care o dețin în calitatea de reprezentant al Uniunii Ucrainenilor din România în Parlamentul României, cât și încrederea pe care o au etnicii ucraineni în reprezentantul lor.

Scrisoarea deschisă, redactată și publicată de către pârâți, mi-a creat un prejudiciu moral față de onoare și reputație, având în vedere conținutul defăimător și mincinos al tuturor afirmațiilor din cuprinsul ei.

Se susține în această scrisoare că încerc să destram organizația și să o aservesc scopurilor personale, fiind indicate o serie de neadevăruri care vin să susțină intenția subsemnatului de a dezbină organizația din care fac parte.

Pe lângă suferința morală încercată în momentul în care am citit acest document și dezamăgirea experimentată, acest act a fost trimis la toate forurile centrale, iar subsemnatul, în calitate de deputat în Parlamentul României, am fost nevoit să dau explicații cu privire la cele susținute de documentul defăimător.

Subsemnatul mă bucur până în prezent de o bună reputație atât profesională, cât și familială, având în vedere că sunt de profesie avocat, cu experiență nepătată, dar și deputat în Parlamentul României, activ și orientat către problemele minorității pe care o reprezint.

Încercând constant să reprezint cu profesionalism ucrainenii de pe teritoriul României, am sacrificat enorm partea familială.

Pentru a dovedi aceste aspecte se poate observa articolul scris la pagina 5 din „Curierul ucrainean“, nr. 257/258 în momentul în care se discuta despre revelionul pe stil vechi din Satu Mare și prezența subsemnatului la revelion, cât și o serie de articole din diverse publicații din

# Drept la replică

cuprinsul cărora reiese fără putință de tăgadă faptul că sunt deosebit de activ și implicat în rezolvarea problemelor ucrainenilor și ale Uniunii.

De asemenea, am fost nevoit să fac dezmințiri cu privire la articolul menționat, dar și să dau o serie de explicații, care toate mi-au accentuat prejudiciul deja creat prin însăși publicarea articolului mincinos.

Existența unei fapte ilicite rezidă, în primul rând, din modalitatea de redactare a scrisorii, aceasta folosind un limbaj dur, defăimător, cerând izolarea subsemnatului ca un „virus ce poate infecta interesele comunității ucrainene“.

De altfel, nici susținerile din cuprinsul documentului în litigiu nu sunt adevărate, pentru niciunul dintre punctele enunțate sau, în ultimă instanță, anumite activități din cele aflate în atribuțiile subsemnatului sunt denaturate, astfel încât să ducă la concluzia retragerii sprijinului politic al subsemnatului, întrucât sunt un factor dezbinator al organizației.

Primul punct menționat, faptul că aș fi încercat să susțin un grup disident organizației noastre, respectiv cel al lui Morhan Dumitru este un fals fără măsură.

Aceste susțineri vin și contrazic lupta pe care am dus-o în perioada 2010-2012 împotriva acestui grup, în calitate de avocat, fiind prezent la o serie de negocieri și atacând în numele UUR actele întocmite de grupul Morhan Dumitru.

De altfel, susțineri similare, defăimătoare sunt prezentate și la punctele 3 și 4 din scrisoarea deschisă în litigiu în cuprinsul cărora sunt arătate fapte mincinoase cu privire la activitatea subsemnatului, dar și, nu mai puțin important, certitudini pe care pârâții le au cu privire la intențiile pe care le am cu privire la reprezentarea UUR.

De asemenea, intervenția în activitatea organelor centrale ale administrației publice este un drept conferit de lege deputatului, în limitele prevăzute de lege, motiv pentru care cereri pentru schimbarea unor persoane din anumite funcții, în condițiile în care există sesizări din teritoriu, sunt întemeiate și legale, indiferent de nemulțumirea provocată.

Din lectura textului indicat reiese fără putință de tăgadă intenția defăimătoare a celor care au redactat actul, dar și leziunea adusă onoarei și reputației subsemnatului.

Textul intitulat „scrisoare deschisă“ este scris și asumat de către pârâți, iar aceștia fac o serie de susțineri defăimătoare, de natură să atingă dreptul la reputația subsemnatului.

De asemenea, dreptul la onoare este încălcat prin folosirea unei lungi serii de cuvinte jignitoare și defăimătoare, care sunt de natură să umbrească atât calitatea umană a subsemnatului, cât și reputația nepătată de care am dat dovadă.

Factorul declanșator al acțiunii vătămătoare

întreprinse de dnii Macioca Mihai, Petrețchi Miroslav, Horvat Irina Liuba îl reprezintă textul publicat și trimis forurilor de conducere ale țării existând sub forma intenției directe, aceștia fiind determinați de o interpelare trimisă de subsemnatul prim-ministrului României, prin care am solicitat schimbarea din funcție a lui Petrețchi Miroslav, din cauza necooperării cu primăriile din arondamentul Instituției Prefectului județului Maramureș unde acesta activează, interpelare survenită în urma mai multor sesizări din teritoriu.

Având în vedere importanța relațiilor vătămate, a suferinței interioare încercate, cât și vătămarea adusă onoarei și reputației subsemnatului prejudiciul se ridică la suma indicată în acțiunea civilă formulată.

Astfel, arăt că până în prezent am activitatea neștirbită de probleme și mi-am desfășurat atribuțiile astfel cum prevede legea și statutul Camerei Deputaților, motiv pentru care nu este nici normal, dar nici posibil să se scrie asemenea rânduri, fără a avea dovada celor susținute.

Consider că pârâții trebuie să facă dovada celor susținute, ca o probă a verității susținerilor.

De aceea, i-am acționat în instanță pe domnii Macioca Mihai, Petrețchi Miroslav, Horvat Irina Liuba și am solicitat să prezinte public scuzele și dezmințirea susținerilor pentru a intra în normalitatea relațiilor interpersonale.

*Ion MAROCICO*

## Drept la replică

Ca urmare a publicării în „Curierul ucrainean“, nr. 257-258 din februarie 2014 a articolului „Scrisoare deschisă“, semnat de doamna Irina Liuba Horvat și domnii Mihai Macioca, respectiv, Miroslav Petrețchi, fac următoarele precizări:

1. consider că afirmațiile de la punctul 4, litera a „cu o persoană fără experiență, care nici măcar nu cunoaște bine limba ucraineană“ au fost făcute în mod tendențios cu scopul de a mă discredita;

2. în România există instituții abilitate care certifică nivelul de cunoaștere a competențelor de comunicare fie ele și în limba maternă;

3. persoanele fizice semnatare nu au expertiza necesară și nu sunt îndrituite a-mi evalua nivelul de cunoaștere a limbii ucrainene și experiența în domeniul educațional și de management pe care le posed.

Având în vedere cele mai sus arătate, îmi rezerv dreptul de acțiune în instanță dacă semnatarii articolului nu își vor cere scuze pentru afirmațiile calomnioase făcute la persoana mea.

*Ilie SAUCIUC,  
prim-vicepreședintele  
filialei Suceava a UUR*

# „Sărbătoarea Limbii Materne” la Bălcăuți

La 22 februarie 2014, începând cu ora 10, la Căminul Cultural din localitatea Bălcăuți, județul Suceava s-a desfășurat concursul interjudețean „Sărbătoarea Limbii Materne”. Organizatorii manifestării, aflate la cea de-a șaptea ediție, au fost Școala Gimnazială din Bălcăuți în colaborare cu IȘJ Suceava și UUR Suceava, finanțatorul activității. Concursul este cuprins în Calendarul activităților educative de către Ministerul Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului. Concursul se adresează elevilor ciclului preșcolar, primar, gimnazial și liceal, care provin din școlile în care se studiază limba ucraineană de pe întreg teritoriul României.

Argumentele pe care le-au folosit cele două coordonatoare, Lăcrămioara Grigoriuc și Anca Știubianu, în inițierea acestui proiect au fost următoarele: „Necesitatea implementării unui astfel de proiect constă în faptul că mai mult de jumătate din limbile lumii sunt pe cale de dispariție, iar promovarea, recunoașterea și utilizarea limbilor materne reprezintă o prioritate la nivel mondial. Limba maternă reprezintă identitatea națională și culturală a individului și este una dintre dimensiunile fundamentale ale ființei umane. Dat fiind faptul că suntem vorbitori de limbă maternă dorim ca prin această activitate să contribuim la conservarea și promovarea specificului etnic și cultural. În conceperea acestui proiect am pornit și de la premisa că mulți dintre elevii noștri sunt talentați, dar talentul trebuie descoperit și cultivat. Întrucât, din păcate, multe talente se risipesc, încercăm prin acest proiect să limităm această risipă. Considerăm că prin derularea acestui proiect benefi-

ciarii lui vor avea prilejul de a conștientiza și promova bogăția, frumusețea limbii ucrainene și de a cultiva respectul pentru valorile proprii culturii”.

Obiectivul principal al proiectului este „atragera tinerilor aparținând minorității ucrainene în activități comune menite să promoveze afirmarea identității culturale ca fundament al dezvoltării viitoare a cetățeanului european”, iar dintre obiectivele specifice amintim: promovarea valorilor ucrainene autentice; evidențierea contribuției limbii ucrainene la patrimoniul cultural universal; cultivarea respectului și prețuirii față de valorile înaintașilor; stimularea dorinței de a le îmbogăți prin creații proprii; dezvoltarea gândirii și imaginației elevilor; lărgirea orizontului lor cultural; motivarea gustului artistic; cultivarea discernământului artistic; întărirea parteneriatelor dintre școli, autorități locale și reprezentanții comunității ucrainene din țară în vederea dezvoltării și promovării bunelor relații; dezvoltarea comunicării sociale prin activități în echipă.”

Concursul a început în noiembrie 2013, încheindu-se în luna februarie a.c., când a avut loc competiția finală structurată pe patru secțiuni: eseu, creații ale elevilor, costum popular, program artistic.

La secțiunea Eseu, intitulat „Limba ucraineană în școala mea” (însoțit de imagini prelucrate în power point) au participat patru echipe: de la GPN Dragomirești, județul Timiș, de la școlile din Bălcăuți, județul Suceava și din Știuca, județul Timiș și de la Colegiul „Lațcu Vodă” din Siret. Ele au prezentat activitățile educative realizate în cadrul

orelor de curs și în cadrul activităților extrașcolare în ceea ce privește studiul limbii materne în școala în care învață.

Proba de imaginație, creativitate și originalitate, intitulată „Eu și cuvântul sau joaca de creație”, le-a dat elevilor posibilitatea să-și prezinte propriile „produse literare” având ca tematică limba maternă, localitatea natală, trecutul familiei, credința religioasă, contribuind astfel la dezvoltarea creativității și a abilităților de comunicare.

A treia secțiune - Costum popular - a încercat să scoată la lumină costume populare ascunse în lada de zestre a bunicii. Astfel, concurenții au adus în fața juriului și publicului interesat de astfel de gen de manifestări adevărate nesetate ale portului ucrainean de altădată.

Ultima probă a concursului - Moment artistic - a cuprins creații ale folclorului ucrainean, de preferință local (cântece, dansuri populare, obiceiuri), precum și creațiile literaturii ucrainene (poezii, miniscenete, dansuri tematice, cugetări, aforisme etc.). Anul acesta au participat în cadrul acestei probe grupurile „Bucovynka” - Bălcăuți, „Veselka” - Vășcăuți, „Izvorășul” - Izvoarele Sucevei, „Vinociok” - Șerbăuți, „Nadia” - Călinești-Cuparencu, „Kvitociky”, „Bilociky” - Moldova-Sulița, „Vyșyvka” - Colegiul Național „Mihai Eminescu” Suceava, „Acorduri huțule” Rădăuți. Au recitat poezii din lirica ucraineană elevi de la școlile din Bălcăuți, Negostina, Vășcăuți, Brodina de Sus, Izvoarele Sucevei, Șerbăuți, Călinești-Cuparencu, Călinești-Enache, Paltinu, Moldova-Sulița, Botoșenița Mare, Siret, Suceava. Au răsunat cântece ucrainene

vechi, dar și actuale...

Juriul concursului a fost format din: poetul Ion Cozmei (președintele juriului), Eusebie Fraseniu - profesor de limba și literatura română și ucraineană, traducător, Nicolae Cramer - profesor de muzică, Ilie Sauciuc - inspector la IȘJ Suceava și Petru-Ștefan Șoiman - instructor al Ansamblului „Kozaciok” din Bălcăuți.

Prezentarea spectacolului a fost realizată de Lăcrămioara Grigoriuc, profesor de limba și literatura română la Școala Gimnazială din Bălcăuți.

Elevii premiați au primit diplome, cărți și dulciuri din partea UUR. Menționăm că și costurile pentru deplasarea elevilor la concurs și pentru asigurarea mesei au fost suportate de UUR.

Activitatea a debutat cu ținerea unui moment de reculegere în memoria victimelor de pe Euro-maidanul din Ucraina.

Amintim că la Conferința Generală UNESCO din 17 noiembrie 1999, data de 21 februarie a fost proclamată Ziua Internațională a Limbii Materne, prin care se promovează recunoașterea și utilizarea limbilor materne din lume, în special a limbilor grupurilor minoritare. Începând din 2000, ziua de 21 februarie se marchează drept Ziua Internațională a Limbii Materne. Statele membre UNESCO s-au angajat să contribuie la protecția și revigorarea bogatei diversități culturale prin promovarea limbilor ca formă de comunicare, interacțiune și înțelegere între popoare diferite. În prezent, potrivit statisticilor oficiale, mai mult de jumătate din limbile lumii sunt pe cale de dispariție.

## Ne afirmăm identitatea prin joc, muzică și dans

Uniunea Ucrainenilor din România - filiala Suceava și Colegiul Tehnic „Lațcu Vodă” din Siret au organizat, la 13 februarie a.c., în sala de festivități a Școlii Profesionale activitatea „Ne afirmăm identitatea prin joc, muzică și dans”.

La activitate au participat și membrii conducerii UUR - filiala Suceava: Ioan Chideșciuc, Ilie Sauciuc, Nicolae Cramer, Vasile Pascariu, Felicia Grigoraș, Gheorghe Mihai, Petru Șoiman.

„Am încercat să vă aducem mai aproape de

noi, de ceea ce înseamnă a fi ucrainean. Ne propunem să dezvoltăm învățământul în limba ucraineană în Siret și în împrejurimi. Pentru început ne-am gândit să-i evidențiem pe cei care au fost buni păstrători ai tradiției ucrainene, s-au evidențiat la olimpiade și concursuri școlare” a spus domnul Boreslaw Petrașuc, președintele UUR, filiala Suceava.

Premiile în bani au fost înmânate de domnul profesor Constantin Bulboacă, președintele CAR a salariaților din învățământ Fălțiceni, care a zis: „Domnul Petrașuc are un

coeficient de umanitate deosebit... Gestul nostru de astăzi are drept scop sprijinirea învățământului în general și a celui ucrainean în special. Îi stimulăm pe cei mai buni astăzi folosind limba universală a bunătății”.

Liceenii de la colegiul siretean s-au întâlnit și cu colegii de la liceele rădăuțene care studiază limba ucraineană. Au cântat, au dansat, au participat la concursuri...

Activitatea s-a bucurat și de prezența Manuelei Silter, președinta Intercoolt, organizație nonguvernamentală cu specific intercultural din județul Suceava: „În cadrul organizației noastre activează 9 minorități. La noi nu există bariere, nu punem etichete... promovăm activitățile tinerilor etnici”.

Pentru toți cei prezenți la activitate au cântat Loredana Mândrișteanu și Gheorghită Sericiuc.

Activitatea de la Siret a fost una dintre cele înscrise în „Săptămâna cultural-educativă a UUR - filiala Suceava”.

# LA BUSTUL POETULUI DIN PARCUL HERĂSTRĂU



La 11 martie 2014, în parcul Herăstrău din București, la bustul lui Taras Șevcenko, a avut loc marcarea a 200 de ani de la nașterea marelui poet, scriitor, pictor și luptător neînfricat pentru libertatea și independența Ucrainei.

La manifestare, moderată de ministrul consilier Teofil Rendiuk de la Ambasada Ucrainei în România, au participat peste 80 de persoane (copii, adulți, oameni în vârstă) de origine ucraineană.

Printre ei s-au aflat Excelența Sa dl Teofil Bauer, ambasadorul Ucrainei în România, dl Ion Robciuc, prim-vicepreședinte al UUR, dl Ion Marocico, deputat din partea UUR în Parlamentul României, dna Iaroslava Colotelo, consilier superior la Ministerul Culturii și președinte al filialei București a UUR, personalul diplomatic de la Ambasada Ucrainei, cetățeni români de origine ucraineană din București și din țară, precum și doi băieți în cărje care au fost aduși în România pentru tratament, răniți ca urmare a protestelor care au avut loc pe Maidanul din Kiev.

Celebrarea evenimentului a început cu depunerea jerbelor de flori de către dl ambasador Teofil Bauer, dl Ion Robciuc și dna Iaroslava Colotelo din partea UUR, reprezentanții Camerei de Comerț Româno-Ucrainene care au înfășurat bustul și cu o bandă în culorile drapelului românesc, semn al prieteniei româno-ucrainene.

În fața auditoriului prezent, au luat cuvântul dl ambasador Teofil Bauer, dl Ion Robciuc, prim-vicepreședinte, dl deputat al UUR în Parlamentul României, Ion Marocico, dna consilier Iaroslava Colotelo din partea Ministerului Culturii, prof. Ioan Chideșciuc, care a prezentat și o carte frumos ilustrată, închinată marelui poet ucrainean Taras Șevcenko.

Toți cei care au luat cuvântul au relatat despre viața și opera poetului, pictorului și luptătorului pentru independența Ucrainei, Taras Șevcenko, al cărui popor luptă și în prezent pentru libertatea, independența și integritatea teritoriului ucrainean.

M-a impresionat oda compusă de dl Mihai Traista, închinată marelui poet ucrainean care a fost recitată de domnia sa, adresându-se bustului lui Taras Șevcenko, ca și cum acesta era viu în fața noastră.

Cuvântările rostite de persoanele amintite în fața bustului lui Taras Șevcenko au fost pătrunse de speranța că poporul ucrainean va birui momentele grele prin care trece și va trăi în armonie cu toți cetățenii ucraineni de diferite etnii (ruși, români, evrei, tătari și alte naționalități) în granițele stabilite prin Declarația de Independență a Ucrainei în anul 1991.

În continuare copiii diplomaților de la Ambasada Ucrainei și ai comunității ucrainene

din București, au recitat poeziile scrise de Taras Șevcenko.

Solemnitatea a fost încheiată de ansamblul „Zorea”, condus de dna Iaroslava Colotelo, care a cântat cântece pe versurile lui Șevcenko, ce au fost acompaniate de toată asistența prezentă la acest important eveniment dedicat celui mai mare poet național ucrainean.

Dl Teofil Rendiuk, ministru consilier al Ambasadei Ucrainei din România, atât la începutul manifestării, cât și la sfârșitul acesteia a strigat de trei ori sintagma „Slavă Ucrainei”, iar cei prezenți au răspuns de fiecare dată „Heroiam slava”.

Sunt convins că duhul lui Șevcenko a pogorât și asupra acestui grup de ucraineni din Ucraina și România, adunați în jurul bustului lui Taras Șevcenko.



În final, participanții la această manifestare au fost invitați să viziteze expoziția dedicată poetului ucrainean T. Șevcenko în sala „Tinerimea română” de lângă Parcul Izvor.

Mihai POCORSCHI

## Buchet de zori

La sfârșitul acestui anotimp alb și început de nou solstițiu, las să-mi curgă peste ochi dulcea răcoare a ultimului țurture de gheață, scăpărând pe sub streășina lunii ca o aducere-aminte de Kyrlyvka ta.

Ți-am zărit chipul de băiat ca nimeni altul, întâiași dată, într-o grădină nevăzută, aleasă din raze, din larguri de lume. Sfinți din icoana casei părintești șopteau buzelor ce o sărutau cu smerenie aleasă, duhovnicesc grai de ușurare pentru destinul tău ...

Fără de adăpost umblând pe cer ca biblicul Enoh cu Dumnezeu, stoluri-stol treceau norii... Locurile natale pe care tu le știai încă din pânțele mamei, nu erau netede, ca și viața ta de mai târziu, ci deluroase erau. Norii - ca norii... Fantastic bucălați, coafau Kyrlyvka ta și învecinatele ei Tarasivka, Pedyvnyvka, Budyșcea, sate surate, cocoțate pe dealuri înalte.

Ochii tăi, ca niște unelte de lumină ce se priveau pe sine, proiectau pe crengi lumini de frunze peste văile brăzdate de oblâncuri. Nu se vedeau în acel întreg ținut orizonturi largi; lumea părea îngustă și închisă - și poate că așa și era. Atunci, tu ce ți-ai zis în tine însuși? Ți-ai zis așa: „De liniștea orizontului depinde liniștea acestor minunate locuri!” Sunt sigur că ai visat mai apoi la neliniștile Cobzarului, care trebuiau să culmineze cu cântecele de revoltă puse pe notele renașterii conștiinței neamului tău.

Urechea sunată și răsfiată de melosul popular sta în tine trează, înfinit de aproape de inima ta de copil al Ucrainei-mamă. Dintr-o petală de aer ți-ai luat primul avânt. De atunci o perpetuă devenire îți croiește zborul ființei, cu ochii cuprinși de îmbrățișarea văzduhului universal!

Vezi, cât de distinct, mireasma menirii tale pe acest pământ poartă cu ea geniul înălțării tale, în semn de bunăvestire, solie venită din partea lui Dumnezeu!

De atunci fiecare zbatere de aripă este timp de recunoștință, sub înălțătorul tău spirit de neam - este puls de poezie colorată cu sângele tău! Memoria numelui tău ne-a rămas - un lucru misterios ca și dragostea de neam: cu cât se împarte mai mult, cu atât se înmulțește mai mult.

În pofida tuturor nedreptăților, în pofida lucrurilor prin care nu ai meritat să treci, împotriva sentimentelor înfeudate, cât de înaltă a supt cântarea ta căzăcească, cântecul ucrainean de „înrolare”, cântec-inimă și casă de speranță pentru sufletul neamului tău iobăgit.

În imagini poetice de neuitat, în cântecele tale datorită poporului trebuia să devină un fel de devoțiune, de iubire fără limite pentru condiția umană și chiar așa s-a ajuns să devină, ca lupta să se lupte pentru ceea ce se voia să se petreacă...

Totdeauna ai știut că adevărata iubire e jertfa mai presus de toate și că era preferabil să mori odată cu personajele dragi ție, decât să

încetezi a mai iubi libertatea. A trebuit să scrii despre suferință. A trebuit să cugeți, să gândești cum să scrii și iar să scrii despre ea; altminteri sufletul tău n-ar fi suportat, lipsit de curajul de a o înfrunta suferința de neam, așa cum a fost ea.

Am deschis fereastra acestui remember și, odată cu ea, recunoștința.

Soarele zilei a inundat toate ungherele, și iubirea de tine mi-a inundat inima.

Lasă-te, așadar, azi îmbrățișat de gândurile acestui vânt de sfârșit de Mărțișor.

E ziua împlinirii neîntrerupte, e urcușul recunoștinței, adevărul dragostei ce ne permite ca fiecare să-și urmeze propriul drum, știind că acest deziderat niciodată nu ne îndepărtează unii de alții. Călătoria anotimpului ivit în tine și în vremea ta nu ne pune limite. Ne lărgește orizontul. Putem vedea limpede ce se află în afară și putem vedea mai limpede ce se află în ungherele inimilor noastre.

Azi toate din juru-mi s-au vorbit să-ți cânte chipul cu fruntea înaltă, gânditoare, ca într-o visare trează de primăvară.

Fiecare clipă de retrăire în trecut este o clipă de regăsire în prezent.

Forța amintirii - atunci când iubim, vrea totdeauna să fim mai gentili decât suntem.

Pentru acest temei, cum nici o dimineață genială nu cutează să se întrecă cu genialitatea firii tale de poet universal, azi un *buchet de zori* am cules pentru tine. Recunoștința umanului din noi poate fi construită pentru a fi dăruită, nu doar descoperită prin alese cuvinte cum sunt acestea.

Mihai MATEICIUC

# SĂRBĂTORIREA A 200 DE ANI DE LA NAȘTEREA MARELUI POET UCRAINEAN TARAS ȘEVCHENKO, ÎN COMUNA RUSCOVA

În luna martie, ucrainenii din întreaga lume sărbătoresc 200 de ani de la nașterea geniului poporului ucrainean, Taras Șevcenko. Taras Șevcenko unește estul cu vestul Ucrainei, iar opera sa este o moștenire de preț a întregului popor ucrainean.

Având în vedere contribuția deosebită a lui Taras Șevcenko la dezvoltarea culturii ucrainene, la 2 martie 2014, în comuna maramureșeană Ruscova, filiala Maramureș a Uniunii Ucrainenilor din România a sărbătorit 200 de ani de la nașterea geniului poporului ucrainean, Taras Șevcenko. Luând în considerare faptul că 2014 este anul lui Taras Șevcenko, evenimentul a avut o semnificație aparte.

Acțiunea culturală a început la ora 12:30 la Casa de Cultură din localitate, unde ucrainenii din toate satele maramureșene în care trăiesc etnici ucraineni s-au adunat pentru a sărbători această zi importantă pentru poporul ucrainean.

Evenimentul a fost deschis de președintele organizației Ruscova a Uniunii Ucrainenilor din România, dl Mariciuc Pinte, care i-a întâmpinat pe oaspeții prezenți la eveniment: primarul comunei Ruscova, Ion Turcin, secretarul general al UUR, Liuba Horvat, trezorerierul UUR, Vasile Pasenciuc, consilierul economic al UUR, Nicolae Miroslav Petrețchi, membrii



*Amintiți-vă numai cuvintele lui „îmbrățișați-vă, frații mei, vă rog, vă implor!”. Cât de important este astăzi să înțelegem că doar unitatea și dragostea necondiționată pentru aproapele nostru ne vor ajuta nu numai să păstrăm, ci și să creștem patrimoniul nostru cultural.*

*Sărbătorirea Zilelor Taras Șevcenko în întreaga lume a devenit un fenomen cultural de masă, mai ales acolo unde trăiesc etnici ucraineni. În*

*acest an, ucrainenii din întreaga lume marchează 200 de ani de la nașterea lui Taras Șevcenko.*

*Astfel, în România, în luna martie, comunitatea ucraineană cinstește me-*

*moria marelui Cobzar prin adunări, seri literare, spectacole, recitări de poezie în toate școlile, casele de cultură, în localitățile unde trăiesc ucrainenii.*

*Cu sprijinul Uniunii Ucrainenilor din România, până acum, în România, au fost construite monumente dedicate marelui Cobzar în București, Negostina, Satu Mare și Tulcea, iar în municipiul Sighetu Marmăției funcționează singurul liceu ucrainean, „Taras Șevcenko“.*

*În acest context, aș dori să subliniez preocuparea constantă a Uniunii noastre în ceea ce privește organizarea de activități culturale și evenimente majore, cu participare internațională, care ne dau posibilitatea de a face schimb de idei pentru conservarea culturii ucrainene.*

*În încheierea cuvântului meu, vreau să vă urez succes, bună dispoziție și să nu uităm să-l pomenim pe T. Șevcenko cu un cuvânt bun și liniștit.*

*Cu deosebită considerație,  
președintele UUR,  
Ștefan Buciuta*

Evenimentul a început cu un moment de reculegere pentru victimele Euromaidanului din Kiev, precum și cu imnurile de stat ale României și Ucrainei.

Elevii școlilor ucrainene au recitat fragmente din poeziile poetului.

De asemenea, pe scena Casei de Cultură au urcat ansambluri artistice din Remeți, Sighetu Marmăției, Crăciunești, Bocicioiu Mare, Lunca la Tisa, Rona de Sus, Valea Vișului, Bistra, Crasna, Ruscova, Repedea, Poienile de sub Munte.

Evenimentul s-a încheiat cu cântecul, ajuns emblematic pentru poporul ucrainean „Suspină Niprul și se zbate“.

Trebuie subliniat faptul că, cu ocazia sărbătoririi a 200 de ani de la nașterea marelui poet ucrainean Taras Șevcenko, în toate școlile maramureșene, unde elevii studiază limba ucraineană, au fost organizate acțiuni culturale dedicate acestui eveniment.

*Nicolae Miroslav PETREȚCHI,  
consilier economic UUR*

## TESTAMENTUL

*(varianta a II-a)*

*Când muri-voi, îngropați-mă  
Pe-o movilă lină  
Din nemărginita stepă-n  
Scumpa-mi Ucraină,  
Ca să văd și să aud eu  
Lanu-ntins de-a latul,  
Cum vuieste între praguri  
Nipru-nvolburatul.  
Cum va duce din Ucraina  
Către-albastra mare  
Sângele vrăjmaș ... atunci eu  
Voi lăsa-n uitare  
Și câmpiile, și munții  
Și-mi voi duce plânsul  
Către Dumnezeu ... căci altfel  
Eu nu-L știu pe dânsul.  
Mă-ngropați, porniți și rupeți  
Lanțurile toate  
Și cu sânge rău de dușman  
Stropiți libertatea.  
Și într-o familie mare,  
Nouă, dezrobită,  
Pomeniți-mă cu-o vorbă  
Bună, liniștită.*

*Traducere de Ion COZMEI*



Comitetului filialei Maramureș a UUR, precum și toți președinții organizațiilor locale ale filialei Maramureș.

În alocuțiunile rostite la eveniment a fost prezentată importanța operei lui Taras Șevcenko pentru poporul ucrainean și au fost amintite activitățile dedicate marelui poet pe care le va organiza UUR. Dl Nicolae Miroslav Petrețchi a transmis următorul cuvânt al președintelui Uniunii Ucrainenilor din România, Ștefan Buciuta: „Stimați invitați, stimați reprezentanți ai administrației publice locale, stimați reprezentanți ai UUR, stimați președinți ai organizațiilor locale ale UUR, stimați ucrainenii,

Conform tradiției ucrainenii din România, cu sprijinul Uniunii Ucrainenilor din România, îl sărbătoresc pe marele scriitor și pictor, geniul al poporului ucrainean, Taras Șevcenko.

Ideile și creația lui Taras Șevcenko au devenit o forță în trezirea și unirea poporului ucrainean. Ele nu și-au pierdut nici astăzi din actualitate.



„Ion Cozmei a reușit să redea întocmai tensiunea, vibrația și polifonia operei poetului național ucrainean.“

Poetul Ion Cozmei, născut în Călineștii lui Cuparencu și trăitor în urbea Sucevei, pare să fie învăluit uneori de nostalgia nesfârșitei stepe, cu gorganele ei mărturisind o însângerață istorie, cu mestecenii care le-au străjuit și au lăcrimat atât-amar de vreme, dar au și înălțat rugăciuni pentru izbăvirea Ucrainei, cu zbuciumul și involburarea Niprului, prieten și dușman, în același timp, precum în binecunoscutele versuri eminesciene din Scrisoarea III. Resorturile profunde ale lui I. Cozmei l-au apropiat de spiritul creației bardului ucrainean T. H. Șevcenko în încercarea temerară de a transpune poezia acestuia în limba română, începutul fiind făcut încă din 1986. Adept al lucrului bine făcut, poetul sucevean nu s-a grăbit, ci a migălit peste zece ani și abia în 1999 a ieșit în lume cu volumul „Taras Șevcenko. Marele Cobzar“, urmat de „Taras Șevcenko. Poeme“ (2001), „Taras Șevcenko. Tinerele mele gânduri“ (2005), lucrarea de doctorat „Taras Șevcenko. Poetul național al Ucrainei“ și receptarea lui în România, susținută în 2006, cu mențiunea „Cum laudae“, și publicată în anul următor și, iată, în 2011, apărută, cu sprijinul Editurii „Bukrek“ din Cernăuți, ediția bilingvă a „Cobzarului“, autorul ucrainean fiind considerat de poetul Ivan Draci, într-un cuvânt „Către popoare și generații“, aflat la începutul cărții, „nu (...) doar geniul națiunii ucrainene, ci și întruchiparea spiritului și a onoarei acesteia.“

Ion Cozmei și-a asumat o asemenea dificilă sarcină dintr-un sentiment de insatisfacție față de traduceri anterioare (cea mai cunoscută fiind a lui Victor Tulbure) și din convingerea că are capacitatea de a transpune versurile șevcenkiene într-o partitură care să corespundă, în vibrație poetică, originalului, cu alte cuvinte să limiteze tendința ce se insinuează în activitatea unui traducător, aceea a trădării textului prim, despre care a scris încă din 1974 Ștefan Augustin Doinaș în „Orfeu și tentația realului“. Cum I. Cozmei este adeptul respectării atât a literei, cât și a spiritului originalului și având în vedere faptul că poetul e vorbitor bilingv, lectura poemelor din Cobzarul induce la cititorul de poezie o stare de înălțare, rezultată dintr-o combinație sine qua non a traducerii: o corespondență a sensibilității celor doi autori, dublată la traducător de o autentică știință poetică. De altfel, la apariția celui de-al doilea volum, Ioan Chideșciuc avea să noteze că versiunea „Cobzarului“ din 2001 „restituie geniului ucrainean adevărata aură a unui mare romantic european“, pentru ca în prefața următorului ucrainologul avizat Magdalena Laszlo Kuțiuik să adauge că „traducerile din culegerea de față sunt

# „Cobzarul“ lui Șevcenko în ediție bilingvă

îndeajuns de fidele originalului ucrainean, depășind cu mult tălmăcirile altor traducători din spațiul literar românesc“.

Ultimul „Cobzar“, cel bilingv (e de admirat și de apreciat așezarea în paralel a celor două texte, Ion Cozmei acceptând „de bună voie și nesilit de nimeni“ proba de foc a expertizei cunoscătorilor, sau, cum zice însuși autorul traducerii, s-a gândit să ofere lectorului avizat (...) posibilitatea comparării ca în oglindă a celor două texte și a emiterii unor judecăți de valoare privind calitatea și veridicitatea traducerii românești) a primit deja cununa de lauri de la filiala Bacău a URSS și din partea Ligii Scriitorilor din Vrancea. Textele, de largă respirație, niciodată strofice, cu schimbări ale elementelor de prozodie pentru a reda cât mai veridic un anumit grad al tensiunii eului poetic, pot fi grupate pe mari teme, una din acestea fiind „mitul Ucrainei“, pentru care Șevcenko a avut un adevărat cult, aidoma celui nutrit de Eminescu pentru „Dacia veche“. Inima lui Șevcenko bate pentru pământul țării sale, iar slovele răsărite de acolo au o temperatură înaltă, care dau măsura sentimentelor Cobzarului, omniprezent în operă, ca alter ego al poetului, vibrația sa fiind de o cuceritoare sinceritate: Maică bună, Ucraină./ Să-i aștepți cu dorul/ Pe copiii mei zburdalnici./ Cum ți-aștepți odorul (Gânduri ale mele, gânduri). Tema e susținută de glorificarea eroilor legendari, luptători neînfricați pentru libertatea cazacilor de pe Nipru, cum a fost Ivan Pidkova din poemul istoric cu același titlu, Nicoară Potcoavă, în versiunea romanescă a lui Mihail Sadoveanu. Un alt luptător de legendă e atamanul Hamalia, eroul baladei cu acest titlu, cu o teribilă putere fizică, dar și cu un exemplar spirit de sacrificiu pentru libertatea țării sale, poezia amintind pe alocuri de cavalcada oștenilor lui George Coșbuc din Pașa Hassan: De neoprit e căzăcimea / Și cad de-a dura ienicerii.

Stăpânirea nemiloasă a străinilor a ridicat mereu figuri de viteji care au adunat energii nebănuite (fala-aceea căzăcească), unul din aceștia fiind Taras Treasylo, un demn exemplu de urmat, după credința poetului-cobzar, pentru generația următoare. Bandura cântărețului orb, nevederea fiind semnul unei forțe interioare ieșite din comun, cântă în acord cu elementele naturii, ca în „Haidamacii“ (Supărat pe noi e Niprul./ Plângă Ucraina...), accentuează condiția umilă a poporului, precum la Octavian Goga (Ne este dat mereu a plânge/ Și pâinea să o frământăm/ Cu lacrimi și sudori de sânge), ori exprimă mesianic încrederea în izbăvire: Căci nu moare libertatea./ Sufletul nu moare

(Caucazul). Interesant e că în poemul „Haidamacii“ cobzarul e... valah și are în vedere atât soarta nedreaptă a ucrainenilor, cât și cea a conaționalilor: Oi, valahi, munteni,/ Și voi moldoveni, (...)/ Domnii v-au vândut/ Turcescului cnut./ Hanului tătar. Stați în lanțuri iar!/ Nu vă întristați,/ Ci vă închinați./ Măinile vă dați/ Cu cazacii frați.

Șevcenko e considerat poet romantic, un apostol al neamului în spiritul lui Goethe, Byron, Pușkin sau Mickiewicz, în opinia lui I. Cozmei, însă substratul său aparținând romantismului e fertilizat de izbucnirea aspectelor realiste. Tirania rusească îl face să zboare în Vis (acompaniat de o bufniță, simbolul întinericului și al înțelepciunii, cunoscătoare a celui altă țărâm) tocmai în Siberia (începutul călătoriei e sub semnul luminozității și al optimismului: Zburăm, zarea e-n lumină./ Cerul arde-n slavă./ Iar privighetoarea-așteaptă soarele-n duminică), unde va descoperi o lume subpământeană, ocași condamnați de țar(ul) netrebnic ca să-l sature de aur. Poetul re trăiește la intensitate maximă tragedia înfiorătoare a cazacilor, iar revolta sa capătă uneori forme apocaliptice într-o izbăvire a celor oprimați.

O altă temă prezentă în opera lui Șevcenko e cea a iubirii nefericite, a trădării. Balada Fata vrăjită, construită pe un întreg arsenal romantic și cu un fascinant prolog, tălmăcitorul întrecându-se aici pe sine: Suspină Niprul larg, se zbate/ Și vântul, șuierând turbat./ Apleacă sălciiile-nalte./ Ridică valu-nvolburat. Și luna palidă-n vâltoare/ Prin nori se arată când și când/ Ca barca în albastra mare/ Ba apărând, ba dispărând. Sentimentele, mai ales ale fetei, sunt, la poetul ucrainean, devastatoare, tânăra îndrăgostindu-se iremediabil, indiferent dacă e vorba de un cazac sau muscal, așa cum se întâmplă în „Katerina“, Șevcenko având grijă să atragă atenția, tot într-un fel de introducere, într-o încercare de pedagogie a iubirii, că muscalii sunt străini oameni de sufletul plin de noblețe al tinerelor cu ochi căprui și negre sprâncene, un lait-motiv în poezia de dragoste șevcenkiană. Trădarea seducătorului va merge până la capăt, Katerina, în disperarea ei își va curma zilele în apele unui iaz, iar bărbatul, întâlnindu-și feciorul-cerșetor, lepădat cândva la margine de drum, înainte de tragica moarte a mamei, aflându-se cu altă femeie, se teme să-l salveze din viața mizeră în care se zbate. Katerina și bastardul ajung într-o stare deplorabilă, viitoarea mamă fiind aruncată în drum de tatăl ei (Dumnezeul sfânt te ierte./ Lumea, milostiva./ Roagă-te cum știi și du-te/ Mai ușor îmi fi va), în vreme ce copilul va rămâne

în același spațiu al nesiguranței perpetue: Pe Ivas, plecând berlina,/ Praful îl cuprinse...

Drama ochilor și a sprâncenelor înșelate, chiar și atunci când apelează la farmece, e curmată prin moarte violentă, sinucidere în cazul inocentei pomenite mai sus, însă uneori poate veni din partea mamei desfrânată, cu miștile tulburate de invidie și ură (Iar cazacii, ca hameiul./ Împrejurul Annei - Încata) în opoziție cu spiritul matern din Slujnica, unde fiul Marko va fi vegheat, dintr-un infinit spirit de sacrificiu, în altă casă, prin acceptarea unei sarcini umilitoare. Așadar, îndrăgostita șevcenkiană iubește o singură dată, sentimentul ei are profunzimea apelor învolburate ale Niprului și nu înțelege în ruptul capului să devină necredincioasă: Dacă plânge - plâng asemeni,/ Dacă nu - cânt iară;/ Dacă mort e sprâncenatul / Moartea să mă ceară (Gând II). Vinovată sau nu, copila suferă de sindromul fidelității și al nădejdiei, iar când aceasta din urmă se năruie, e considerat capăt de drum, în ciuda promisiunilor deschiderii altuia: Popii la mormânt să-mi cânte./ Druștele să plângă; Mai bine-n sicriu, să nu-i vad/ Fața lui nătângă (Plopul). De data aceasta, fata, cu ajutorul unei licori fermecate, se va transforma într-un plop cu frunze tremurătoare (în limba ucraineană specia e de genul feminin), semnul intensității sentimentelor, cu adevărat unice. Și de fiecare dată, același cobzar, înfrățit cu durerea sprâncenatelor, ar putea repeta profeticele versuri din „Slujnica“: Oi, ceață, deasă ceață - / Destin cârpit cu ață!

Subliniem că nu numai acest exemplu ne trimite la structuri ale folclorului românesc folosite de traducător în tălmăcire, Șevcenko însuși fiind ancorat în creația populară a cazacilor. Textul lui I. Cozmei se caracterizează printr-o frazare fidelă, traducerea respectând schimbarea ritmului respirației stihurilor bardului ucrainean. Pătruns până în taințele sufletului de fiorul liric, în alternanță cu desfășurări epice pline de dramatism, poetul bucovinean a găsit formula cea mai adecvată poeziei lui Șevcenko, precum în acest ultim exemplu care ne amintește de Eminescu: De-oi muri, îmi vreau mormântul/ Pe-o movilă lină/ Din nemărginita stepă-n/ Dulcea Ucraină (Testamentul).

Având în față această versiune românească a Marelui Cobzar, o nouă încercare, de va fi făcută vreodată, se va dovedi absolut dificilă, având în vedere faptul că Ion Cozmei a reușit să redea întocmai tensiunea, vibrația și polifonia operei poetului național ucrainean.

Ioan ȚICALO

# Crucea bardului ucrainean

Acum mai bine de un secol, criticul și ideologul poporanist Constantin Dobrogeanu-Gherea, călătorind cu vaporul pe apele Niprului, a fost surprins să constate că, la un moment dat, pe puntea ambarcațiunii s-a lăsat o liniște deplină. Călătorii și-au îndreptat privirile închinându-se la crucea mare de lemn de pe movila din apropierea țărmlui. Era, în fond, un pios omagiu pe care pasagerii, ca și toți cei care treceau prin preajma locului, îl aduceau amintirii celui mai mare poet al Ucrainei, Taras Șevcenko. Bardul care s-a identificat până la contopire cu aspirațiile neamului său a dorit să-și afle odihna de veci lângă zbuciumata istorie a Niprului. Nu întâmplător, chipul acestuia este venerat în Ucraina ca al unui sfânt, care acum, la 200 de ani de la nașterea sa, nu mai așteaptă decât recunoașterea bisericii pravoslavnice.

Astăzi, ca o impresionantă mărturie a iubirii de care se bucură poetul, mormântul său este străjuit de un monument pe care se ridică statuia în mărime naturală a lui Șevcenko. Ce s-a întâmplat cu vechea cruce pe care o cunoaștem dintr-un desen existent într-o antologie de literatură ucraineană din sec. al XIX-lea, salvat de către subsemnatul de a nu fi arsă în întregime din locuința preacucernicului părinte Victor Puiu – nu știm.

Este sigur însă că la un moment dat a mai apărut o cruce care în intenția realizatorilor, trebuia să amintească de prima. Aceasta din urmă, care este publicată în țara de origine, are totuși sensibile deosebiri față de prima. Alăturându-le putem observa cum capetele noii cruci nu mai sunt rotunjite, la mijlocul îmbinării brațelor există o cruce inexistentă la cealaltă, sculptura diferă de la una la alta și postamentele pe care sunt așezate de asemenea. Se prea poate ca simplitatea realizării celei de a doua cruci să fie pricinuită de lipsa unor creatori și cunoscători ai stilurilor tradițiilor populare ucrainene. Având în vedere că artistul avea prieteni și la institutul de învățământ superior, unde picta și grava, nu este exclus ca înșiși amicii săi să fi participat cu suflet la realizarea primei cruci.

În final, credem că astăzi, la două secole de la nașterea poetului și pictorului ucrainean, nu ar fi lipsit de importanță realizarea unei cruci mari similare cu cea de altădată. Este foarte posibil ca și la noi în Bucovina să fie realizată copia primei cruci în miniatură și să fie expusă în luna martie în prezența și a Excelenței Sale Vasyl Boieciko, consulul general al Ucrainei la Suceava, la Expoziția închinată cu acest prilej bardului ucrainean. Poate așa, zbuciumata viață a poetului nepereche și-ar afla o odihnă mai deplină.

prof. arhid. Ștefan HRENIUC

# Bucură-te, Tarase!

Nemărginita-nseninare  
Cuprins-a Kanivul cel sfânt  
Înmugurește tu, stejare,  
Deasupra sacrului mormânt!

Bucură-te, copil iobag, orfan,  
Bucură-te, c-ai primit al slavei har,  
Bucură-te, tu, fiule kirilivcean,  
Bucură-te, Șevcenko - marele Cobzar!

Străfulgerări de „nelumină”,  
Necontenit se întretaie  
Cu flori de vișini în grădină,  
Și casa cu-acoperiș de paie...

Bucură-te, că n-ai numit-o „colț de rai”,  
Bucură-te, că nu ți-au oferit-o-n dar,  
Bucură-te, că, adesea, tu o lăsați  
(Pentru psaltire, citire, pentru altar)  
Bucură-te, Șevcenko, poetule-Cobzar!

Imense spații planetare  
Vin din alte lumi, tot curg --  
Spre Neva cea nepieritoare  
Și-amăgitorul Petersburg.

Bucură-te pentru mii de verste, ce le-ai  
parcurs,  
(Printre nămeți, pe jos, în binecuvântatul  
an),

Bucură-te, împreună cu toți ceilalți iobagi,  
Bucură-te, tu, cel mai admirat la Sankt-  
Petersburg,  
Bucură-te, că te-au liberat prietenii tăi  
dragi --  
Bucură-te, Tarase - Academician!

Desenul sfintei Catedrale,  
Din vechiul Nijyn-ntre străini,  
Oprea, din mers, sfioși, pe cale,  
Un șir întreg de pelerini.

Bucură-se, Bucuria-ți sfântă dinaintea  
Născătoarei.  
Bucură-te, că Pecerska, Poceaiev le  
cântai neîncetat,  
Bucură-se Adevăru-ți, ce nicicând nu  
moare,  
Bucură-te, Tarase, pravoslavnic botezat!

Copil plecat în lumea mare  
(Dar nu ca fiu risipitor!)  
Nepocăit, fără de iertare,  
El, de la țaru-nrobitor.

Bucură-te, scriitor-cobzar, autodidact,  
Bucură-te, admiratorul clasicelor  
armonii,  
Bucură-te-mpreună cu marele Rembrandt,  
Bucură-te, Tarase - cel viu între cei vii!

Spre Orienturi pătruns-a  
Augustul, cel ne-ndurător,  
Cu Rusia, pân` ce nu s-a  
Făcut gulag de închisori.

Bucură-te, că slova maternă nu ai părăsit,  
Bucură-te, cel exilat de nesătutul țar,  
Bucură-te, căci Aralul l-ai împodobit, --  
Bucură-te, Maestre, neîntrecut în har!

Dinspre dealul stărețesc,  
De la Kaniv, mai în jos,  
Ape-nvolburate cresc,  
Înghițind pârâul Ros.

Bucură-te, cel de Nipru-ndrăgostit,  
Bucură-te, că visu-ți n-a fost în zadar,  
Căci odihna lângă el tu ai găsit, --  
Bucură-te, Șevcenko, cel Testamentar!

Azi, bate întinsei Ucraine,  
Istoric, europeanul ceas...  
...O, Doamne, ctitore de bine,  
Vino să vezi ce-a mai rămas!

Bucură-te-n străzi, pe euromaidane,  
Bucură-se chipu-ți pe ucraineanul steag,  
Bucură-te-n slavă, bucură-te-n taine, --  
Bucură-te, Poete, cu nume scump și drag!

O lume-ntreagă te citește,  
De la Apus la Răsărit,  
Cuvântu-ți ziditor cinsteste,  
Că-i bun și sfânt, nemărginit!

Bucurați-vă-n Unire, voi, oameni,  
Din orice urbe, din fiecare sat,  
Veseliți-vă, negostineni, de asemeni.  
Că voi l-ați înfiat și, astfel, l-ați înviat!

Pe plai blagoslovit al Negostinei,  
Demn, blând, voi pomeniți-l, ceas de ceas,  
Nu-ndepărtați deloc cele străine,  
Dar prețuiți și ucraineanul glas!

Paul ȘOUCALIUC

## Cruciuliță singurică

Cruciuliță singurică  
La margine de drum,  
Străjuită de  
de vânturi și furtuni.

Bate vântul de departe  
Și ridică ceața rece  
De pe holde, de pe sate  
De pe roua care trece...

## Și dacă anii trec...

Și dacă anii trec  
Și viața mea dispare  
E ca totul să petrec  
Spre veșnica uitare!

## Iuri Racocea (14.03.1908—7.03.1991)

Îmi pare rău că totul trece  
Și-n urmă lasă jalea:  
Acum e cald, apoi e rece  
Și unde duce calea!..

E primavară și-i frumos,  
În codru mierla cântă,  
În mine însă furtunos  
Durerea se frământă.

## Ascult

Ascult cum bate vântul,  
Cum frunzele foșnesc,  
Ascult!.. sunt arii depărtate  
Ce sufletu-mi trezesc.

Ascult cum șuieră, mă doare,  
Dar sunt dureri plăcute  
Precum sunt șoaptele iubirii  
Demult, demult trecute...

.....  
(Poeziile sunt preluate din vo-  
lumul „Iubire, credință, ra-  
țiune...”, Suceava, 1947)

## Când freamătă molidul

Când freamătă molidul  
Cu mari păduri de brad,  
În sufletu-mi ba dogoarea,  
Ba fulgi de gheață cad.

Această simfonie  
A dragostei zglobii,  
Sufletu-mi este gata  
Pe veci de-a o primi.

## Trecut-au zmeura și mura

Trecut-au zmeura și mura,  
Ca apa-n urma ploii,  
Și afina s-a dus de-a dura  
Se aud doar pițigoii.

Vuiesc pădurile în zare  
Și valea frunze-așază  
Numai călina de la soare  
Încă așteaptă o rază.

Traducere de  
Mihai VOLOȘCIUC

Duminică, 2 martie 2014, comunitatea ucraineană din Suceava și-a dat întâlnire la sediul UUR pentru a le sărbători pe doamnele ucrainence cu ocazia Mărțișorului și a Zilei de 8 Martie. Acestea au primit trandafiri, bomboane de ciocolată și gânduri bune din partea domnilor prezenți la manifestare. De asemenea, au fost răsfățate cu piese muzicale interpretate de Gheorghita Sericiuc și Petru Șoiman.

Și, deoarece anul acesta sosirea primăverii a coincis cu începutul Postului Paștelui, un cuvânt duhovnicesc a fost rostit de părintele Mihai Maghiar. Ziua Femeii Creștine este sărbătorită de Biserica Ortodoxă în a treia duminică după Paști și este dedicată femeilor mironosițe care s-au îngrijit de trupul lui Hristos la moartea Lui și care au fost primele înștiințate de Învierea Lui. Creștinii apreciază femeia în calitatea ei de soră, mamă, bunică, soție, fiică ori de prietenă. Prin intermediul acestei sărbători, întreaga Biserică își manifestă recunoștința și prețuirea față de „cea prin care este adusă viața“, prin aceasta înțelegându-se cinstirea acordată atât față de menirea firească a unei femei de a naște, cât și de cea duhovnicească, prin care poate lumina și conduce suflete spre Dumnezeu.

Tot cu această ocazie, domnul Boreslaw Petrașuc, președintele UUR-filiala Suceava, a premiat profesorele de limba și literatura ucraineană pentru participarea lor activă în cadrul Concursului interjudețean „Sărbătoarea Limbii Materne“ inițiat și organizat de Școala Gimnazială din Bălcăuți. Cadrele didactice au primit volumul „Cobzarul“, editat de Editura „Bukrek“ din Cernăuți, în 2011. Volumul reprezintă o ediție bilingvă a Marelui Cobzar, o adevărată integrală poetică șevcenkiană care pune la îndemâna cititorului, față în față, textul ucrainean original și textul tradus în limba română de poetul Ion Cozmei. Cartea a fost editată la inițiativa Consulatului General al Ucrainei la Suceava și susținută financiar de

# În prag de primăvară

autoritățile regionale din Cernăuți. Un dar de suflet oferit cu o săptămână înaintea aniversării a 200 de ani de la nașterea lui Taras Șevcenko...

Despre această apariție editorială deosebită ne-a vorbit traducătorul Ion Cozmei: „Taras Șevcenko întruchipează geniul tutelar al popoului ucrainean. Opera Marelui Cobzar reprezintă, prin valoarea și semnificațiile sale, o componentă primordială a dialogului spiritual româno-ucrainean.

Traducerea artistică a creației unui astfel de poet presupune o interpretare complexă, multilaterală a operei literare, ca tip specific al discursului artistic, aflat într-o strânsă relație cu realitatea extratextuală. În spațiul cultural românesc, versurile șevcenkiene nu sunt pentru prima dată traduse, dar ne asumăm responsabilitatea de a afirma că, până acum, nu au fost supuse unui demers de reconstruire exhaustivă, în măsura posibilităților, a semnificațiilor primordiale prezente în textul original. De aceea am considerat necesar să readucem în atenție profunzimea sensurilor și strălucirea formelor lirice ale creației lui Taras Șevcenko.

Acest volum de traduceri oferă cititorului român posibilitatea de a descoperi stilul elegiac și meditativ, sporit de o încărcătură filosofică și existențială, care l-a propulsat pe Marele Cobzar dincolo de granițele literaturii ucrainene.

În traducerea noastră am considerat necesar să acordăm o atenție deosebită coloritului național. Rezolvarea acestei probleme este posibilă numai în condițiile înțelegerii unității organice care există între conținutul și forma operei literare, în condițiile conștientizării specificului național, a specificului limbii și națiunii care o vorbește.

Am optat, și de data aceasta, să edităm volu-

mul în ediție bilingvă, astfel ca traducerea noastră, așezată față în față cu textul original, să ofere lectorului avizat, îndeobște bilingvului româno-ucrainean, posibilitatea comparării ca în oglindă a originalului cu traducerea și a emiterii unor judecăți de valoare privind calitatea și veridicitatea traducerii românești“.

„Taras Șevcenko nu este doar geniul națiunii ucrainene, ci și întruchiparea spiritului și a onoarei acesteia.

Aș dori să-i felicit pe toți cei care intenționează să transmită cuvântul șevcenkian, simplu, dar înscris în cartea veșniciei, tuturor popoarelor și națiunilor lumii. Pentru că Șevcenko este sufletul nostru, demnitatea și fericirea noastră, iar uneori, durerea și disperarea noastră, dorul nostru, cu alte cuvinte, Șevcenko este lupta noastră pentru afirmarea națiunii ucrainene, a valorilor ei culturale și, mai ales, a statalității ei. Luptați-vă și veți învinge! - iată care este leitmotivul nostru pentru că acesta este îndemnul lui, testamentul pe care ni l-a lăsat.

Cu aceste cuvinte despre Taras Șevcenko aș dori să felicit Editura „Bukrek“ și pe talentatul traducător din România, pe cunoscutul poet român, Ion Cozmei, care a pregătit traducerea în limba română a „Cobzarului ucrainean“. De mai bine de douăzeci de ani, domnul Cozmei este preocupat de transpunerea în limba română a creației poetului nostru național. Traducerile sale au fost recunoscute ca fiind cele mai reușite. Acest fapt demonstrează talentul deosebit al poetului și traducătorului.

Am speranța că geniul Cobzarului nostru, nemuritoare sa creație, mărețul său cuvânt care a devenit tezaurul nostru spiritual, în traducerea lui Ion Cozmei, vor transmite popoului român dorința noastră de mai bine, mândria pe care o avem față de națiunea noastră și față de destoinicia săi fii, dorința noastră de a trăi în noua și libera familie a popoarelor europene“, a afirmat poetul Ivan Draci, președintele Societății „Ucraina - Lumea“.

În anul școlar 2013-2014, un grup de profesori de la Colegiul Național „Eudoxiu Hurmuzachi“ din Rădăuți, coordonați de doamna profesoară Carmen Andronache, directoarea colegiului și președinta Societății pentru Cultura și Literatura Română în Bucovina, au inițiat un proiect educativ intitulat „Identitate și multiculturalitate în Bucovina“.

Lansarea acestui proiect educativ s-a făcut la finalul anului 2013 în aula Colegiului Național „Eudoxiu Hurmuzachi“, unde a fost prezentă delegați din partea instituțiilor partenere: Școala Gimnazială „Regina Elisabeta“ din municipiul Rădăuți, Colegiul Național „Mihai Eminescu“ din Suceava, Colegiul Tehnic „Lațcu Vodă“ și Școala Gimnazială „Petru Mușat“ din Siret, școlile din Negostina, Bălcăuți, Baineț și „Henryk Sienkiewicz“ din Solonețul Nou, Muzeul etnografic „Samuil și Eugenia Ioneț“ și Casa Municipală de Cultură, precum și SC Nicolaescu S.A. din Rădăuți.

Despre ucrainenii din Bălcăuți și Negostina a vorbit celor prezenți Lăcrămioara Grigoriuc, expunerea fiind însoțită și de un material power-point cu imagini reprezentative din activitatea comunității.

Directorul adjunct al Colegiului Național „Eudoxiu Hurmuzachi“ din Rădăuți, profesoara Luminița Lăzărescu, inițiatoarea proiectului, a prezentat ce se urmărește prin derularea acestei activități: „Scopul acestui proiect este încurajarea interesului tinerilor pentru culturile

## IDENTITATE ȘI MULTICULTURALITATE ÎN BUCOVINA

comunităților etnice existente în spațiul geografic bucovinean într-un spirit de toleranță și de respect reciproc. Continuitatea proiectului se va baza pe diseminarea activităților proiectului și a rezultatelor acestuia, căutarea unor parteneri din alte județe pentru derularea proiectului și la scara altor regiuni istorice din spațiul românesc, organizarea unor ediții interjudețene ale concursului“. De asemenea, au fost trecute în revistă și următoarele activități din cadrul proiectului: „În continuare, în cadrul proiectului, la Colegiul Național „E. Hurmuzachi“ se va desfășura activitatea cu tema „Fotografia, punte peste timp și civilizații“; activitatea „Invitație la lectură“ - la Școala Gimnazială „Regina Elisabeta“ din Rădăuți; „În mijlocul comunităților din Bucovina“ - la Muzeul etnografic din Rădăuți și la Școala din Climăuți; „Portul tradițional, parte a spiritualității unui popor“ - la Școala Gimnazială „Regina Elisabeta“, urmând să fie pregătite comunicările și desfășurarea unui simpozion cu tema „Identitate și multiculturalitate în Bucovina“ în luna mai 2014.

### INVITAȚIE LA LECTURĂ

Astfel că, în luna februarie 2014, într-o zi parcă anume aleasă - 21 februarie - Ziua Internațională a Limbii Materne - minoritățile implicate în proiectul „Identitate și multiculturalitate

în Bucovina“ și-au dat întâlnire la Școala Gimnazială „Regina Elisabeta“ din municipiul Rădăuți. A fost o invitație inedită la lectură realizată prin intermediul unui poster pe care fiecare echipaj participant l-a realizat. Menționăm câțiva dintre scriitorii/poeții evocați: A.P.Cehov, N.V.Gogol, Lev Tolstoi, Taras Șevcenko, Ivan Franko, Olha Kobyleanska, Henryk Sienkiewicz, Peter Schlemihl, Claus Stephani.

Școala Gimnazială din Bălcăuți a fost prezentă la activitate cu două echipe coordonate de doamna profesoară Lăcrămioara Grigoriuc. Ambele echipe au evidențiat personalitatea Cobzarului ucrainean - Taras Șevcenko. Elevele Chiverega Gesyca-Denisa, Șoiman Natașa și Malofi Andreea-Elena au prezentat poezia „Livada de vișini de lângă casă“, iar elevele Cureliuc Emanuela, Mandiuc Denisa-Alexandra, Odoviciuc Mădălina și Schipor Cezara-Nicoleta au prezentat poeziile „Kateryna“ și „Plopu“.

În luna martie, ucrainenii din întreaga lume îl sărbătoresc pe Taras Șevcenko, așa că vom încheia cu un gând din partea poetului Ion Cozmei, traducătorul Cobzarului: „Efortul și ambițiile noastre de a conferi poeziilor lui Șevcenko o nouă haină românească se plasează într-un demers logic și necesar, pentru a-l avea pe Cobzarul ucrainean în limba lui Eminescu într-o formă artistică și cu o structură cât mai aproape de adevăr“.

Materiale semnate de Lăcrămioara GRIGORCIUC

# Primăvara

Iarnă grea. Geruri năprasnice. Totul este acoperit de o plăpumioară albă, pufoasă care protejează germeii ce vor fi aducători ai speranței noi de viață. Totul pare amorțit. Iată de ce anotimpul alb este considerat o babă hâdă, ce oprește temporar ritmul tumultuos al vieții. Și totuși iarna este înfrântă.

Apare adierea suavă a vântului primăvărat. Razele soarelui mai puternice reușesc să topească stratul de nea. Baba își scutură forțat cele nouă cojoace. Sunt învinse și ultimele urme ale anotimpului rece. Pământul începe să respire intens. Întreaga natură se trezește din somn, schimbându-și decorul. Învinge primăvara. Tinerețea ei înseamnă un nou început al transformărilor în natură. Chiar dacă este capricioasă, având manifestări diferite; vânturi uscate, ploii abundente sau uneori chiar geruri, este luminoasă înveselind totul. Începe încet dar sigur o înnoire a naturii. Totul întinereste. Apar firave primele fire de iarbă.

În pădure viața pulsează mai intens. Covorul alb de omăt, capătă nuanțe din ce în ce mai diferite. Pe fundalul brun al frunzelor moarte apar pete variate de culori: albe, galbene, albastre. Aici se trezesc la viață cele mai curajoase plante, ale căror apariții trezesc sentimente noi în inimile oamenilor. Dispunând de hrană acumulată din belșug în anul precedent, de umezeală și căldura generată de putrezirea frunzelor moarte, plantele mărunte se grăbesc să-și încerce norocul de timpuriu. Întregul ciclu al vieții lor este scurt pentru că, foarte repede, în locul mângâietoarelor raze ale soarelui, se va instala umbra. Apariția lor semnalizează învierea naturii. Primul vestitor al venirii primăverii este ghiocelul. Căpșorul lui străpunge pământul încă rece, primind razele binefăcătoare ale soarelui. Se deschid gingașii clopoței de un alb imaculat, concurând cu petele de nea ce-l mai înconjoară. Mai târziu, îl imită și alți tovarăși ce sfidează uneori condițiile neprielnice ale pri-

măverii timpurii. Apar timid cupele galbene ale brândușelor și viorelele ce prezintă flori îngemănate, purtând cu gingășie hainele lor albastre, strop din culoarea cerului.

Liniștea le poate fi întreruptă de vânturi puternice sau de stropii de cleștar ce cad din înălțimi. Atunci se simt a fi neputincioase. Cred că vor fi învinse. Se leagănă ușor sub greutatea picăturilor și pala vântului. Salvarea lor este prima rază de soare.



Parfumul suav, culorile ce-ți ademenesc privirea, atrag numeroșii vizitatori. Între tulpinile firave ale lor se aude foșnetul continuu determinat de insectele ce-și caută hrana. Apariția lor declanșează un adevărat concert susținut de cei mai talentați „artiști” ai pădurii: mierle, ciocârlii, privighetori. Multe păsări se întorc din lungi pribegii. Trilurile acestora și gingașii vestitori ai primăverii invită mai ales copiii la un adevărat festin. Atrăși de frumusețea florilor, le culeg pentru a le dăruii celor dragi. Mănuțele lor mici, alintă dragăstos firavele flori.

Aceeași reînnoire a naturii se observă și în localitățile umane. Dă colțul ierbii. În curțile îngrijite de cu toamnă încep să mijască căpșoarele florilor de primăvară, aducându-le o notă de veselie.

În apropierea apelor, pe acoperișurile caselor sau pe stâlpi, sosesc vechii locatari -berzele - ce au străbătut mări și țări. Își vestesc prezența prin cloncanitul lor, parcă spunându-ne: „Noi am venit! Suntem acasă!” Întâlnirea lor aduce un argument în plus că primăvara și-a intrat în drepturi.

Mă mai pot îndoi de existența ei? Nu. Dimineața, trezit de abia din somn, văd la fereastră plutind câteva pete colorate: albe, gălbene, roșii. Sunt fluturașii. Fericit le spun: „Bine ați venit, creații ale naturii! Mă bucur că vă văd!” Parcă răspunzându-mi aud în pomii din grădină trilurile pline de farmec ale păsărelelor.

Iată! A avut loc trezirea a tot ce este viu, crește și trăiește la noi, creații ale Atotputernicului... Și asta se datorează numai mult așteptatei primăveri.

Virgil RITCO;  
foto Mihai TIMOȘENCO

Cu prilejul  
Zilei Femeii,  
tuturor cititoarelor,  
colaboratoarelor revistei  
noastre și tuturor  
doamnelor  
care ne înfrumusețază via-



ța, cele mai sincere urări de fericire și tinerețe veșnică. În această minunată zi de primăvară, ghiocelii și toporașii își deschid petelele cu multă dragoste pentru Dvs.

Curierul ucrainean

## Bisericuță

Închin Bisericii din Negostina

Bisericuță de pe dealul mare  
Întinzi azi turle pân' la infinit  
Mă uit la tine ca la-l doilea soare,  
Și-observ plângând că ai  
îmbătrânit.

Câte furtuni și câte ploii cu gheață  
Ai înfruntat acolo sus pe deal,  
Dar ai rămas curată și măreață,  
Un loc de închinare ideal.

Ești ca o fortăreață, ești divină,  
Nu este-o forță de-a te birui,  
Pentru că ești lumină din lumină  
Cu tine lumea nu se va sfârși.

La glasul tău toți îngerii coboară,  
Înalți, în haine albe, cuvioși,  
Și cu blândețe lin se desfășoară  
De-a-naripa pe oameni  
credincioși.

Ai servii tăi cu har și cuviință  
Ce intră zilnic în locașul tău  
De-a se ruga cu pace, cu credință,  
De-a proslăvii pe Bunul  
Dumnezeu.

Eu te ador bisericuță veche,  
Cu geamuri mici, cu-altarul aurit,  
Sub cer lumina ta n-are pereche,  
Cu tine sunt tot timpul fericit.

Mihai VOLOȘCIUC



## BRODERM CU ȘNUR DE MĂRȚIȘOR

1 martie – tot ce văd este mărțișor.

Distanța cea mai scurtă dintre alb și roșu este  
șnurul mărțișorului.

În curtea unei case părăsite Baba Dochia scutură  
cojoacele.

În clepsidră urmă de pași! Semne de primăvară  
lungă.

Astenia de primăvară moțăie, moțăie, cât e ziua de  
lungă.

Vrăbii sar, din una într-alta, mutând granița cip-  
ciripăriei.

Cântăriți pe crengi, mărțișorii salciei se zbunguie  
catifelati.

Totul va-nverzi curând, copiilor vor începe să le  
dea dinții.

Termometrul urcă și coboară: competiție cu  
mercur... tur-retur!

Printr-o spărtură-n gardul grădinii - hop!...  
solstițiul de primăvară.

Din ce boabe de porumb înflorit, nu știu: o  
mireasmă de popcorn!

O dimineață puțin înfumurată învăluie-n ceață  
ochii de la semafor.

Semn zodiacal de-a lungul viesparului:  
„lună neagră”!

Dacă ai silicoane ca lumea, vrei și mărțișoare!  
Pe „linia verde”, așteptând la intersecția sănătății:  
urzicutele.

Nimeni nu trage mărțișorul de urechile șnurului.

Toți au ce au cu anvergura sânilor.

La fiecare adiere contorul își schimbă  
sentimentele față de gigacalorie.

De-atâta tăcere glasul greierului încă hibernează.

Din hornarul primit, se-mprăstie cristale de fum  
pe reverul hainei.

De n-ar avea șnur, o decorație de complezență –  
atât ar fi mărțișorul!

Umbra pășind mândră spre casă, împreună cu  
mărțișoarele primite.

Ciocănitore! Ar fi bine să înfigi tu acest mărțișor  
în pomul cunoștinței...

Mărțișoarele au un ritm? Da, sistolele inimilor  
celor ce le poartă!

Iubind o altă Dulcinee tot iluzorie și ea - sau  
conservatorul „cumpărător” de mărțișoare; tot  
aia-i!

Speranță și șlagăr: Mărțișorul proliferază cântece  
de Mărțișor.

.....  
Martie se va sfârși ca o Bună Vestire  
continuând cu zorile lui April,  
pe florile, din sfânta duminică de Florii.

Mihai MATEICIUC

Dureros este faptul, și greu de înțeles, că unele popoare au parte de o soartă vitregă de-a lungul existenței lor și trec prin încercări

cumplite până și azi, când altele duc o viață normală, liberă și liniștită, în bunăstare și echilibru sufletească. Toți, însă, au dreptul la viașare „Până la Lucafăr/ Și mai sus“, cum plastic se exprima poetul M. Sorescu în poezia sa „Astfel“. Multă dreptate avea bardul, căci suferința nemărginită a biblicului IOV rămâne o pildă veșnică întru credință nestrămutată în bunul Dumnezeu și în marele Adevăr, că numai prin suferință ajungem la izbăvire.

Doamne-Dumnezeule Cel Bun, ajută-ne întru liniștea noastră!

De pildă, noi românii, în urma unei istorii zbruciumate, am trăit în „epoca de aur“ a omului nou din socialism, dar în Revoluția din 1989 invocam în masă drepturile noastre fundamentale în Piața Revoluției, am cerut pâine și căderea comunismului, însă drept răsplătă ni s-au oferit gloanțe ucigașe, de care nici azi nu se știe oficial cine e răspunzător. Ne-au rămas amintire doar Piața Revoluției și Cimitirul Eroilor și ne-au rămas „foștii“ și actualii „băieți deștepți“ transformați peste noapte în capitaliști, mai ceva ca occidentalii, aruncând masa de oameni în sărăcie și șomaj, ba, mai grav, împrăștiindu-i pe tineri, mame și tați prin lume în căutarea mijloacelor de subzistență pentru copiii de acasă, pentru părinții lor, pentru cei bătrâni, bolnavi și neajutorați.

Doamne, ajută-ne întru binele nostru mult visat!

Asistăm astăzi stupefiați la o revoluție asemănătoare în Ucraina, maica străbună a ucrainenilor din România și de pretutindeni. O istorie mai nedreaptă și aprigă nici că se putea! Ucrainenii au plătit marea tribut al celor două războaie mondiale împreună cu Rusia, dar au fost singurii care au trecut prin Holodomorul din anii 1932-1933, soldat cu circa 7-10 milioane de victime provocate prin înfometare de către tatuca Stalin, genocid ținut la secret de U.R.S.S. și recunoscut cu greu la a 58-a sesiune a Organizației Națiunilor Unite (2003), ca să fie promovat la nivel de stat de către președintele Revoluției portocalii, Victor Iușcenko, negat, până la urmă, de urmașul său Victor Ianukovyci în 2010, „binefăcătorul“ zilelor noastre de pe Maidanul din Kiev. Poporul ucrainean a trăit din plin experiența comunismului sovietic, obținând independența abia în 1991, ca să depindă, totuși, în multe privințe de țara-soră Ru-

# Doamne, ajută-i pe ucrainenii din Ucraina!

sia. Astfel, biserica-mamă prorusă s-a impus, cu toate că a existat și există biserica independentă tradițională a Rusiei Kievene, creștinată de Sfântul Volodymyr cel Mare, iar dependența de hidrocarburile rusești oferite contracost, împreună cu puterea protectoare a Rusiei, ca și învățarea limbii ruse, au fost inevitabile.

În 2004, pe Maidanul Independenței al nemulțumirilor din Kiev, au fost clamate drepturile fundamentale ale cetățenilor și condamnată insașietatea celor de la putere, a fost adoptată în Parlament noua Constituție cu limitarea prerogativelor președintelui, însă visul schimbărilor s-a năruit repede, iar Maidanul Independenței în noiembrie 2013 s-a umplut cu protestatari până-n zilele de față cerându-se insistent de la autorități dreptul la o viață decentă, demisia președintelui și a guvernului, vinovați de respingerea asocierii cu Uniunea Europeană, dorită de majoritatea poporului ucrainean, pentru prosperitatea Ucrainei ca țară membră a UE și nu a oligarhilor puterii ce-au determinat scăderea drastică a nivelului de trai. În ciuda evidenței, în loc de înțelegerea revendicărilor prin dialog, guvernării au ales calea gloanțelor și a înăbușirii în sânge a protestatarilor Maidanului (circa 100 de tineri morți și 877 de răniți!). Culmea, aceasta se întâmplă în timpul desfășurării Jocurilor Olimpice de la Soci, jocuri, care în antichitate erau respectate cu sfințenie, oprindu-se orice conflict armat. Totuși, protestatarii au rămas neclintii așteptând ajutorul Domnului și de la ministrii de externe ai UE, ceea ce s-a și întâmplat, semnându-se un acord de încetare a conflictului.

În Parlamentul Ucrainei s-a produs un dezechilibru, ca urmare a violențelor de pe Maidan, ceea ce a făcut ca președintele Victor Ianukovyci să se retragă, acuzând o lovitură de stat, iar Parlamentul l-a demis adoptând revenirea țării la Constituția din 2004, a anulat Legea din 2012 cu privire la existența a două limbi de stat, rusa și ucraineana (ceea ce în realitate nu afectează dreptul la utilizarea limbilor regionale), - l-a eliberat pe ex-premierul Iulia Tymoșenko etc. Și, în scurt timp, a reușit să formeze un guvern provizoriu în frunte cu premierul Vitali Iațeniuk, o personalitate cu vederi largi europene.

Prefacerile democratice au început, dar și jocurile de culise, de asemenea, ca să fie

împiedicate alegerile prezidențiale anticipate (la 25 mai a.c.), să se amenințe cu secesiunea Ucrainei în cea mai sensibilă zonă a Crimeii, unde s-a și infiltrat armata Rusiei ca să „protejeze“ populația majoritară rusofonă, ceea ce neliniștește întreaga opinie a mapamondului, marile puteri ale lumii, împreună cu revoluționarii și poporul ucrainean, care continuă să-și vegheze morții și răniții, neștiind, de fapt, ce-i așteaptă din partea Moscovei, care a dat undă verde „intervenției frățești“ greu de oprit chiar de SUA, CE și NATO, cu toate că se încearcă diplomatic soluțiile pașnice. Deocamdată guvernul provizoriu și poporul ucrainean veghează Maidanul Independenței și stabilitatea țării, sperând cu tărie în ajutorul Comunității Europene și SUA, pentru schimbarea dreaptă, departe de ideea separatismului teritorial promovat de Rusia, pentru a-și alege, fără ingerințe din afară, prin vot democratic, un nou președinte și un nou guvern, care să asigure stabilitatea țării printr-o independență adevărată, ce și-o dorește poporul ucrainean, de secole întregi, de la Bohdan Hmelnițki încoace, să-și trăiască, în sfârșit, viața în demnitate, asemenea marilor popoare civilizate ale Europei, alături de Uniunea Europeană.

UE, SUA precum și Fondul Monetar Internațional promit ajutoare, Ucraina și ucrainenii stau sub zodia incertitudinii, cu sabia lui Damocles în Crimeea, iar oamenii de bună credință împărtășesc durerea ucrainenilor greu încercați prin jertfele umane smulse sfidător pe Maidanul însângerat chiar în timpul Jocurilor Olimpice de Iarnă de la Soci, suportă în continuare haosul produs de forțele paramilitare prorusă din Crimeea, contestă ilegalitatea așa-zisului referendum de alipire a peninsulei ucrainene la Rusia de către cei ce nu au răbdare și nu știu să trăiască creștinește nici măcar cu frații lor milenari. Susținem, ca atare, marea speranță a poporului ucrainean într-un viitor european luminos, pe care au dreptul să și-l aleagă liber după voința lor.

Doamne, ajută-i pe ucrainenii din Ucraina! Ajută-i, Doamne, în numele jertfelor tinere ce s-au ridicat la cer pentru adevăr, libertate și dreptate! Doamne, ajută-ne pe noi toți să trăim în pace pe Pământ! Secolul XXI să aibă parte de lumina Soarelui și a iubirii lui Isus Hristos! Doamne, ajută-i pe ucrainenii din Ucraina!

**Ioan CHIDEȘCIUC,**  
vicepreședinte al filialei Suceava a UUR

## ÎNTÂLNIRE CU CÂȚIVA EROI DE LA KIEV

O întâlnire emoționantă a avut loc la Vama Siret, în seara zilei de 10 martie 2014, în jurul orelor 19. Cinci dintre cei 11 cetățeni ucraineni, răniți în timpul evenimentelor revoluționare de la Kiev și spitalizați la București, s-au întors în Ucraina prin Vama Siret, județul Suceava. Inițiativa de întâmpinare a acestora i-a aparținut Excelenței Sale consulului general al Ucrainei la Suceava, dl Vasyl Boieciko, și soției sale, dna Nadia Boieciko.

Relațiile de colaborare a conducerii Consulatului cu UUR - filiala Suceava sunt foarte bune și de aceea dl președinte Boreslaw Petrașuc a trimis și o mică delegație de etnie ucraineană ca să-i întâmpine pe eroi. Din această delegație au făcut parte prof. Șoiman Petru, membru al Comitetului UUR - filiala Suceava, dna Felicia Grigoraș, secretar al Comitetului UUR - filiala Suceava, dna Livia Grigoraș, președinta Organizației locale de femei a UUR din Negostina, prof. Sebastian Fraseniuc, membru al organizației UUR din Negostina și dl



Mihai Mihăiescu Aniuc, președinte al Organizației locale UUR din Siret, care a realizat și un interviu cu cei întorși de la spital.

Excelența Sa dl consul general Vasyl Boieciko și dna Nadia Boieciko i-au așteptat cu multă emoție, încât am observat lacrimi în ochii dom-

niilor lor, și au spus că s-au rugat bunului Dumnezeu să fie pace, să se liniștească situația din Ucraina, să pășească țara pe drumul dorit de majoritatea cetățenilor ucraineni.

Cei 5 cetățeni ucraineni au ajuns în Vama Siret cu două ambulanțe A.T.P.V.M., însoțiți de asistență medicală pe parcursul drumului București - Siret.

Eroii ucraineni au luptat fără să se gândească la consecințele proprii. Chipurile lor arătau hotărâre, îndrăzneală și sinceritate. Nu sunt adepți ai compromisului.

La întrebările „Cum s-au simțit în România?“, „Cu ce gânduri se întorc în Ucraina lor dragă?“, „Cum văd viitorul patriei lor?“, răspunsurile lor au fost pe măsura așteptărilor. Mai întâi au mulțumit celor care i-au întâmpinat, întregului personal medical de la Spitalul Universitar București și celor care i-au însoțit pe drum, dlui consul general Vasyl Boieciko și dnei Nadia Boieciko pentru efortul pe care îl fac, ca relațiile de colaborare dintre România și Ucraina să fie dintre cele mai bune. Toți eroii se gândesc la un viitor mai bun, cu adevărat democratic al Ucrainei.

(Continuare în pagina 14)

# Iuri Pavliš, la aniversare



La 19 martie a.c., talentatul poet și traducător Iuri Pavliš împlinește (mai exact, a împlinit) 75 de ani. Este autorul mai multor culegeri de poezii: *U prați, u pisni, v liubovi* (= În muncă, în cântec, în iubire) (1961), *Akordy* (= Acorduri) (1974), *Șcebet* (= Triluri) (1976), *Schody* (= Trepte) (1979), *Neozorni dali* (= Zări de necuprins) (1980), *Dorohy* (= Drumuri) (1985), *Poserednyk* (= Interlocutorul) (1999), *Ridne slovo* (= Cuvântul matern) (2013) ș.a.

Numeroasele volume publicate de sărbătorit reprezintă în mod convingător o strălucită carte de vizită care impresionează prin valoare și talent.

Iuri Pavliš a fost onorat cu Premiul Uniunii Scriitorilor din România (1979). Alăturându-ne familiei și prietenilor care i-au împărtășit bucuria de a pași în al 76-lea an de viață cu satisfacția împlinirilor profesionale și familiale, colectivul redacțional al revistei „Curierul ucrainean“ îi urează La mulți ani!, cu sănătate și noi bucurii.

Curierul ucrainean

## Domnului Iuri Pavliš, poet ucrainean din România

Mult stimat Domnule Iuri,

Permiteți-mi să vă asigur de înalta mea stimă și să vă felicit din inimă cu prilejul jubileului Dvs. - împlinirea a 75 de ani de la naștere.

Creația Dvs. poetică în limba ucraineană este cunoscută nu numai în România și Ucraina, ci și în rândul ucrainenilor de pretutindeni.

Talentul Dvs. deosebit de poet ucrainean din afara granițelor Ucrainei, marea Dvs. energie spirituală de ucrainean maramureșean care cultivă cuvântul matern și limba maternă izvorăsc din marele Dvs. suflet și din inima Dvs. sinceră ucraineană.

Vă felicit, în această minunată zi de primăvară, pe Dvs. și familia Dvs. cu prilejul acestei fericite zile, vă doresc multă sănătate, inspirație creatoare și entuziasm pe tărâm poetic.

Primiți încă o dată, cu acest prilej, asigurarea sinceră a profundului meu respect.

Consulul general,  
Vasyl Boieciko

Poetul sucevean Ion Cozmei, doctor în științe filologice, membru al Uniunii Scriitorilor din România, vicepreședinte al Societății Scriitorilor Bucovineni, considerat de critica de specialitate drept cel mai bun traducător în limba română a poetului național al Ucrainei, Taras Șevcenko, a fost răsplătit de curând de alte două distincții literare internaționale, cu prilejul participării la Chișinău (10 martie 2014) la Simpozionul internațional, închinat împlinirii a 200 de ani de la ziua nașterii lui Taras Șevcenko.

După ce în anul 2012, a primit Premiul pentru traducere din partea Uniunii Scriitorilor din România (președintele juriului Alexandru Dobreșcu), premiul I pentru traducerea „Cobzarului“ lui Taras Șevcenko (președintele juriului C. I. Ușurelu) la Festivalul Național de Creație „Vrancea Literară“ Diploma Societății „Ucraina - Lumea“ din Kiev (președintele

Societății Ivan Draci), Diplomă de Excelență a revistei „Poesis“ pentru volumul „Taras Șevcenko - poetul național al Ucrainei și receptarea lui în România“ (președinte George Vulturescu), în anul 2013 - Diplomă de Excelență din partea Uniunii Ucrainenilor din România (președinte Ștefan Buciuța), Diploma Uniunii Ucrainenilor din România și a Ministerului Culturii din România (președinte Iaroslava Colotelo), în anul 2014 - Diplomă de onoare, cu prilejul Zilei Eliberării și Independenței Ucrainei (consul general al Ucrainei la Suceava, Vasyl Boieciko), la 10 martie 2014, la Chișinău (Republica Moldova) lui Ion Cozmei i s-au decernat Diplo-

ma de onoare a Ambasadei Ucrainei în Republica Moldova (ambasador extraordinar și plenipotențiar al Ucrainei în Republica Moldova, Serghei Pirojkov) și Premiul Relații Culturale pentru traducere în limba română a volumului de poezii „Cobzarul“ de Taras Șevcenko al Uniunii Scriitorilor din Moldova (președinte Arcadie Suceveanu).

Simpozionul de la Chișinău a fost organizat la Casa Uniunii Scriitorilor din Moldova de conducerea Uniunii Scriitorilor din Moldova, de Ambasada Ucrainei din Chișinău și de Comunitatea Ucrainenilor purtând numele lui Petru Movilă din orașul Chișinău (președinte Victor Cojocar).

La simpozion, poetul Ion Cozmei a prezentat cărțile „Cobzarul“ de Taras Șevcenko, ediție bilingvă, Editura „Bukrek“, Cernăuți, 2011, „Tinerile mele gânduri“ de Taras Șevcenko, ediție bilingvă, Editura „Augusta“, Timișoara, 2005 și „Taras Șevcenko - poetul național al Ucrainei și receptarea lui în România“ de Ion Cozmei, Iași, Editura „TimoMoldova“, 2007.

Manifestarea a fost moderată în limba română de Arcadie Suceveanu, președintele Uniunii Scriitorilor din Moldova, și de ambasadorul extraordinar și plenipotențiar al Ucrainei la Cernăuți, Serghei Pirojkov.

Kolea KURELIUK

## ÎNTÂLNIRE CU CÂȚIVA EROI DE LA KIEV

(Urmare din pagina 13)

Cei cinci eroi, pe numele lor: Mykola, Pavlo, Ivan, Bohdan și Roman aveau vârste diferite. Cel mai tânăr avea doar 22 de ani, iar cel mai vârstnic avea peste 50 de ani, dar și o tunsoare specifică bravilor cazaci. Mic de statură, dar cu o minte ageră și limpede Mykola a mai spus că este din regiunea Vinnyțea, din apropierea Kievului și că acum pleacă din România cu multe amintiri plăcute și încărcătură sufletească pozitivă. Cadrele medicale de la spital s-au comportat exemplar, iar comunicarea a fost posibilă și datorită unor etnici ucraineni, care i-au vizitat zilnic, i-au îmbărbătat și i-au fost alături până la plecarea acasă.

Doamna Livia Grigoraș, care a făcut parte din delegație, a început să plângă când l-a îmbrățișat pe unul dintre tinerii

revoluționari, gândindu-se la fiul ei, care se află la Lvov, de unde au plecat oameni la Euro-maidan ca să-și apere drepturile. Fiul doamnei a studiat la Universitatea „Ivan Franko“, spe-



cialitatea „Relații internaționale“ și i-a plăcut atât de mult Ucraina, încât și-a întemeiat acolo o familie, căsătorindu-se cu o colegă de facultate, iar în prezent au și o fetiță pe nume Anastasia. S-a stabilit acolo, are serviciu și este foarte mândru că e ucrainean din România. Vine deseori la părinții săi, deci are două case. Emoțiile doamnei Livia, au fost mari și puternice, gândindu-se la copiii ei și la toți copiii Ucrainei care luptă pentru un trai mai bun și mai demn.

La finalul întâlnirii am zărit în ochii doamnei Nadia Boieciko din nou lacrimi atunci când, împreună cu dl consul general Vasyl Boieciko, i-a condus la verificarea documentelor și la trecerea frontierei. Dincolo, adică pe teritoriul patriei lor, îi așteptau alte ambulante cât și cei dragi, ca să-i conducă la destinație. La plecare le-am urat tuturor multă sănătate și să-i ajute Dumnezeu.

Din presa locală am aflat că peste două zile au trecut frontiera și ceilalți eroi spitalizați tot la București.

Felicia GRIGORAȘ

# Iuri Pavliș: Am învățat să zidesc de la meșterul Manole

## Aniversării a 75 de ani de viață

(Urmare din numărul anterior)

Chiar dacă ici-colo mai persistă și poezia declamativă, superficială „Soldați“, „A venit primăvara“, „O dimineată de primăvară“, Ciclul de sonete „Surâsul Giocondei“ etc. Cu toate acestea atrag atenția unele meditații („Frământări“, „Cosița“, „Doi mesteceni“, „Zile“, „Note“, „Rădăcinile veșniciei“ etc.) care, cu siguranță, ar fi meritat să fie incluse în antologia discutată „Roua cuvintelor“.

Ca noutate, trebuie semnalate căutările unor forme poetice noi ale poetului, celor fixe, cum ar fi sonete, rondeluri și pantume. Dacă sonetele sunt extrem de pretențioase formal, exersarea rondelurilor a devenit predilectă pentru I. Pavliș, aspecte pe care acum le perfecționează în conținut și formă, atribuind repetiției, pe lângă muzicalitate și un accent semantic, deplasând-o în interior.

De fapt repetițiile utilizate cu măiestrie de poet reprezintă o moștenire a liricii populare prin care versurile sale dobândesc valori suplimentare atât de necesare liricii tensionate, cum ar fi, de pildă, cea dedicată cataclismului din martie 1977 cu Bucureștiul în ruine: *Ruine sălbatece, vai sălbatece/ Ochii-s obosiți de ruine/ Între pereți zac destine/ Țipete jalnice, țipete jalnice.*

Cum speranța întotdeauna vine de sus, rondelul se încheie optimist, cu triumful vieții: *Pasăre bleu vino la mine/ Șezi-mi oriunde alături/ Deznădejde dă-te în lături/ Uite, lumina-i cu tine/...../ Ceru-i senin, senin, uite, e bine (Ibidem, p.69).*

Iuri Pavliș este un poet îndrăgostit de poezie canonică ce prețuiește varietatea formelor impuse, cu rime și ritmuri alese pe care meșterul versificator le clădește cu migală în structuri poetice rare, rondeluri și pantume, din care nu lipsesc atuurile populare ale înțelepciunii, vorbelor de duh și ale optimismului: *Zâmbetul feminin-/ Bucurie și chin/ Depărtarea-i divină.../ Pădurea de-aur e plină (Fagii aurii, p.73).*

Volumele patru și cinci, „Valuri“ (1982) și „Drumuri“ (1985) care fac parte din antologia poetică omagială „Roua cuvintelor“ sunt o mărturie a căutărilor noi de cultivare a formelor clasice și moderne ale poeziei: sonete, catrene, rondeluri, pantume, versuri albe etc., întrucât unele dintre acestea, în anii '70-'80 ajunseseră la apogeu prin Stepan Tcaciuc, Ivan Covaci, Mykola Corsiuc, Pavlo Romaniuc și alții.

Deși catrenele sunt mai rare în poezia sa, ele dobândesc cu adevărat concentrație, adăcime și expresivitate: *Să nu-mi crezi adevărul afirmat/ Dar nici minciuna să n-o crezi./ Să crezi doar unicului sfat-/ Să mi-te opui mereu, de-ndat (Sfat „Valuri“, 1982, p. 30).*

În ce privește pantumele și rondelurile, poetul Iuri Pavliș deocamdată se-ntrece pe sine provocând cuvinte „la duel“ (vezi „Lexicul l-am provocat la duel“) ca să obțină efecte estetice scontate - rafinament meditativ, muzicalitate, în care cuvintele se scaldă cu adevărat în rouă: *Nevindecabile-s/ Gândurile anume./ Au miros de brad/ Aceste pantume./ Ale mele gânduri -/ Ochii inimii mele/ Cu pantumele cele/ Zilele și nopțile (v. Pantume, p.64).*

Indubitabil Iuri Pavliș este un talent veritabil, dar și consecvența sa creatoare devine o profesiune de credință prin care ambițiosul poet zidește o mănăstire „Cum n-a mai fost alta“, aidoma meșterului Manole: *Numai gândul ca din palme/ Razele să sorb în mine/ E să las clipe divine/ Cântecelor noi și calme („Zi încărcată de raze“, p.76).*

Alături de pantume și rondeluri poetul adoptiv al Maramureșului (fiind originar din Banat) cultivă cu succes și versul liber sau poezia născută

din proză ritmică aproape proverbială, sintetică, cu meditații despre soartă, iubire, dragoste, pace etc. (v. „Dragostea pe Terra“, „Pământ natal“, „Logodnica“, „Astă noapte“, „În balanță“ și altele). Ele sunt frapante prin simplitatea lor și profunde prin înțelepciune quasi sentențioasă: *În balanță/ Timpul a pus/ Existența sa/ Și două inimi/ Pur și simplu voia/ Să fie cât va dura/ Pe acest pământ/ Între oameni iubirea (În balanță, p.19).*

În volumul de poezii „Drumuri“ (1985), Iuri Pavliș continuă să scrie în stilul său preferat poezie clasică și în vers alb, sonete și rondeluri construind cu migala vestitului meșter făurar din spațiul nostru carpatin: *Născându-mă/ În spațiul carpatin/ Am învățat/ Să zidesc/ De la meșterul Manole („Zidind gândurile“, p.5).*

Dar cu toate acestea multe din asemenea piese poetice „Așteptând cocorii“, „Dacă“, „Oglinda închipuirii“, „Ultimul cuvânt“, „Zâmbetul tău“, „Nu regreta“, „Mesteacă“, „Drumuri“, „Trapeză“ etc. n-au mai ajuns în antologia de referință.

Merită totuși să prezentăm cititorului o mini-variantă a „Poveștii codrului“ à la Eminescu prin „Trapeză“ lui I. Pavliș în care, de asemenea, elementele terestre se-mpletesc cu cele cosmice în raiul nostru pământesc stăpânit de faimoasa regină a nopții - Luna! *Acel mesteacă tot priveam./ Ce lângă mănăstire se-nalță/ Ca o trapeză îl vedeam/ Unde luna păstorea./ Din mana cea vie gustam/ Băurăm a cerului rouă/ Iar stelele ne tot serveau/ De toate, dându-ne nouă./ Descifram codul stelar/ Cel de noapte și de zi/ Transparente fără de hotar/ Țeseau mantii argintii (Trapeză, p.29).*

Convins de continua autoperfecționare a propriului cuvânt poetic - „O mirabilă sămânță“ a poeziei, parafrazăm pe Lucian Blaga, Iuri Pavliș își iubeste limba maternă, cum își iubeste mama întâiul nou-născut (v. rondelul „Ca mama nou-născutul“. De fapt sentimentul iubirii la poetul nostru e atotcuprinzător: om-limbă-natură-pace etc., căci fără iubire nimic nu e, glăsuiește Sfânta Evanghelie. Cum pacea universală e posibilă numai prin iubire poetul I. Pavliș dedică un întreg ciclu de rondeluri: „Să înveșnicim pacea planetară“ din care spicuium catrenul memorabil pentru fiecare din noi: *Cel de-al șaptelea rondel îl scriu/ Să se serbeze-n ziua a șaptea/ Paralelei păcii îl subscriu/ Căci unica speranță-i pacea (Cel de-al șaptelea rondel îl scriu, p. 59).*

Din zestrea poetică a lui Iuri Pavliș nu lipsesc haikuurile, și nici atât de dificile -glosele, cu care nu se întrece mai nimeni, iar sinteticele haikuuri poetul continuă să scrie și azi în presa ucraineană. Plăcerea poetului dintotdeauna, din tinerețe până la bătrânețe, adică la vârsta mării înțelepciunii, este filosofarea dusă până la adevăruri concentrate, ca de pildă în următoarele haikuuri: 1. *O lume vidă/ Când sufletu-ațipește.../ O lume vidă.* 2. *Nu cred în ceață/ Nici în cuvântul ferecat/ Nu cred în ceață (Nu cred în ceață, p. 9).*

În ce privește cele câteva glose, două-trei din ele merită o mențiune deosebită (în niciun caz cea antologată) din partea cititorului contemporan, întrucât i-ar fi de folos să afle sentințe, axiologie sau unele paradoxuri ale vieții „Să admire polivalența unor idei sau a judecăților cvasiaforistice, cu tentă creștină, formativă - toate atât de necesare vieții de toate zilele („Pământul crud înghite totul“, „Sângele nu-i apă“ și „În jocul vieții“. Dacă prima glosă vizează existența efemeră a omului, nimicnicia sa și prioritatea valorilor spirituale în fața celor materiale, cea de-a doua slăvește iubirea față de aproapele nostru și e construită pe antinomia binelui și răului, valoric-non-valoric, bucurie-necaz etc. *Sângele nu-i apă/ Cuvântul nu e clipă/ Necazul uneori - leac/ Bucuria - fleac/ Iar calea cea strâmtă/ Fiecare o simte (...)/ Vezi, pe careva/ L-a supărat cineva /Omule ce ești, tu/ Găsești un atu/ Să nu spui așa/ Sângele nu-i apă, da.*

Omul întotdeauna trebuie să prețuiască viața, să știe că antinomiile sunt reversibile dacă nu respectă legea legilor a creștinătății - iubirea, cu întregul ei liant al valorilor spirituale ce țin de credință și continua înălțare către cele sfinte. Astfel ești sortit pieirii în jocul dur al vieții: *Adâncul - în timp/ Înaltul - în sfințenie/ În pălărie - pălăria/ În ură - nimicirea/ De soarta-i revăsare/ Și moartea-i alinare/ În jocul vieții.*

Viața, prin urmare, cere să-ți duci soarta, crucea ta, să arzi și să iubești ca să fii iubit și fericit. Glosele lui I. Pavliș sunt admirabile artistice și ele sintetizează valorile întregii sale creații, existențial și poetic.

Există în creația lui Iuri Pavliș și trei cărți de poezie pentru copii „Ciripit“ (1976), „Depărtări nemărginite“ (1980) și „Mijlocitorul“ (1999). Ultima fiind dedicată Mântuitorului nostru Isus Hristos, unicul mijlocitor între noi și Dumnezeu, ceea ce au nevoie să știe copiii că el este Calea, Adevărul și Viața.

În concluzie, Iuri Pavliș este un poet și gânditor, clasic și modern, deopotrivă, un filosof de sorginte populară și prețuitor al celor sfinte, un supus al condeiului ce-și scrie, selectiv, acum la senectute doar ceea ce îl reprezintă pe el „marele ucrainean și mare meșter al cuvântului“ (Maria Iakubovska, Ucraina).

Ioan CHIDEȘCIUC

## Aftanasie Colotelo ne-a părăsit

La 11 martie 2014, când organizația UUR din București aniversa solemn 200 de ani de la nașterea marelui poet Taras Șevcenko, s-a stins din viață Aftanasie Colotelo (cunoscut printre prieteni ca Tanasi sau Tanasko), în-tristând întreaga sa familie care se pregătea să-i sărbătorească venerabila vârstă de 92 de ani.



Aftanasie Colotelo s-a născut la 15 martie 1922, în satul Velavcea (azi Korytne) din regiunea Cernăuți (Ucraina), având o tinerețe grea și zbuțuită.

A fost înmormântat în cimitirul „Re-învieirea“, alături de soția sa Anna Verșchora-Colotelo, plecată dintre noi cu două luni în urmă, lăsând un gol imens în sufletul soțului ei.

Ca un prinos de stimă a fost condus pe ultimul drum, la 14 martie, de mulți prieteni și rude, precum și de Excelența Sa Teofil Bauer, ambasador al Ucrainei, însoțit de dl secretar Vavasov.

Tanasi Colotelo a fost un om cu o înaltă ținută morală, cu un caracter ales, cinstit și demn, făcând cinste ucrainenilor din România. A iubit cultura, tradiția ucraineană, iar limba maternă a transmis-o cu drag fiicei sale Olga și celor doi nepoți, profund nemângâiați după plecarea sa.

Conducerea UUR din București a fost mândră să-l aibă alături pe Tanasi Colotelo la diverse acțiuni culturale-științifice, organizate de filială, la care a participat cu bucurie împreună cu soția sa, aproape până în ultima clipă a vieții.

Plecarea lui Tanasi Colotelo a lăsat un adânc gol în organizația noastră. Nu-l vom uita niciodată!

Вічна пам'ять!

Filiala București a UUR

# „Planul Marshall”: cine și cum va ajuta Ucraina să iasă din criză

Occidentul analizează problema acorării ajutorului financiar de urgență Ucrainei în vederea ieșirii acesteia din criză economică. Se mizează în principal pe Fondul Monetar Internațional a cărui misiune va sosi la Kiev la 4 martie. În afară de aceasta, Uniunea Europeană și SUA promit să aloce mijloace financiare pentru unele programe speciale. Dar ajutorul pentru Ucraina nu se va limita doar la toate acestea, există și alte variante de salvare.

Occidentul și-a intensificat activitatea legată de acordarea sprijinului financiar pentru Ucraina.

Economia Ucrainei, care trece printr-o criză profundă, agravată de intervenția militară rusă în Crimeea ca și de poziția de ansamblu a Kremlinului față de noua conducere a țării, necesită un ajutor financiar de urgență. Precedenta putere a lăsat vistieria țării goală, rezervele valutare și de aur au scăzut, din 2004, la un nivel minim, sfera industrială stagnează. Pe ordinea de zi se află acum problema gazelor, Moscova declarând că, probabil, va anula reducerea la preț al acestui combustibil și că nu va exclude nici posibilitatea aplicării unor sancțiuni comerciale. Numai anul trecut, războiul comercial declarat de Uniunea Vamală a costat Ucraina 3,5 miliarde de dolari. Prin urmare, pierderile la buget vor crește. Iar bani nu sunt nu numai pentru achitarea obligațiilor externe, ci și pentru plata pensiilor și a ajutoarelor sociale, pentru acoperirea cheltuielilor curente. Ministerul de Finanțe apreciază că volumul „colacului de salvare” pentru anii 2014-2015 este de 35 miliarde de dolari și face apel la organizarea unei conferințe de donatori. Dar acest lucru este de perspectivă, iar în viitorul apropiat este nevoie de un ajutor măcar de 15 miliarde de dolari.

Miza principală se face pe principalul creditor al Ucrainei - FMI, al cărui ajutor este un fel de „turnesol” pentru investitori. Kievul va începe convorbirile cu misiunea Fondului la 4 martie și se așteaptă ca în 4-5 zile să se ajungă la unele decizii. Primul ministru Arseni Iațeniuk a declarat că Guvernul este dispus să îndeplinească toate condițiile și cerințele pentru ca FMI să reia creditarea.

„Am avut o discuție cu doamna Christine Lagarde (director general al FMI-UNIAN). Nu vreau să dezvălui toate detaliile convorbirii, dar pot să declar că guvernul va îndeplini toate condițiile FMI” - a spus Iațeniuk.

Între condițiile puse de Fond se află și punerea bugetului sub sechestru (se discută deja posibilitatea scoaterii din buget a unor articole și reducerea capitolului de venituri cu 65-80 de miliarde de hryvne), majorarea nepopulară în rândul populației a prețurilor la gaze, dar Iațeniuk a mai arătat și în alte ocazii că altă ieșire din situația creată în Ucraina decât îndeplinirea recomandărilor FMI, nu există.

Pe pe altă parte, Fondul nu vede motive de panică în ceea ce privește situația economică actuală din Ucraina. „Noi nu vedem nimic atât de îngrijorător, încât să producă panică” - a menționat Christine Lagarde, director al FMI. Ea a apreciat drept „lipsită de sens” și „absolut prematură” anunțarea datelor privind volumul ajutorului necesar Ucrainei până la sosirea în această țară a misiunii FMI: „Sperăm că puterea se va abține de la prezentarea diferitelor date care nu au niciun sens până când ele nu vor fi verificate minuțios.”

Aceste verificări s-ar putea prelungi. După părerea Ministerului de Finanțe, primele tranșe ale creditului pe care FMI le poate acorda Ucrainei în cadrul noului program stand-by vor veni în Ucraina nu mai devreme de luna aprilie. Deși e posibilă și o acodare mai operativă de mijloace financiare.

Oleksandr Parașci, șeful Departamentului analitic al Concorde Capital este de părere că, cu cât convorbirile cu FMI vor ajunge mai repede la un rezultat, cu atât va fi mai bine, iar 15 miliarde de dolari sunt suficiente pentru a parcurge fără complicații anul 2014.

„Cred că sprijinul financiar din partea FMI va fi relativ operativ. FMI are o experiență negativă în ceea ce privește colaborarea cu autoritățile ucrainene și, probabil, așa se și explică retorica prudentă din partea Fondului. Se înțelege că falimentul unui stat nu este în avantajul nimănui, de aceea așteptăm de la noua conducere și de la misiunea FMI acțiuni rapide și coordonate care vor duce la alocarea în timp util a ajutorului financiar pentru Ucraina. Așteptăm ca prima tranșă de la UE sau FMI să sosească, posibil, în decurs de o lună”, a spus expertul.

Dar mai sunt și alte propuneri de scoatere a Ucrainei din criză. Miliardarul George Soros a propus UE să organizeze un plan urgent de sprijinire a țării noastre, similar cu planul SUA de sprijinire a țărilor europene după cel de-al Doilea Război Mondial, cunoscut sub denumirea de „Planul Marshall”. Acesta presupune acordarea creditelor companiilor ucrainene din partea băncilor comerciale europene în schimbul unor cote-părți din companiile respective sau al participării la profitul acestora.

Soros a mai subliniat că Ucraina dispune de un „capital uman de înaltă calitate” și de o economie diversificată. Aceasta o face extrem de atractivă pentru investițiile străine. În opinia sa, atât UE, cât și Ucraina și-ar putea deschide reciproc piețele. UE ar ajuta companiile ucrainene să se integreze în piața mondială.

Șeful subdiviziunii analitice a grupului „Investment Capital Ukraine” (ICU), Oleksandr Valcișen, apreciază că ajutorul FMI chiar este un „Plan Marshall”. Problema-cheie este programul FMI. De la el trebuie pornit... tot restul este secundar. Ajutorul FMI deja este, în fapt, „un plan Marshall pentru Ucraina.” Dacă Guvernul ucrainean va primi resurse în schimbul unor active fără ca să facă reformele necesare, atunci el nu se va deosebi de guvernul anterior, este un cerc închis” - a subliniat expertul.

Ajutorul Occidentului va veni nu numai pe linia FMI.

Pe lângă ajutorul acordat de FMI, Occidentul examinează intens și alte canale de finanțare a economiei ucrainene. UE și SUA au și anunțat că vor acorda sprijin. America este gata să acorde garanții pentru credite în valoare de un miliard de dolari, UE analizează posibilitatea acordării unui miliard de euro și se pronunță pentru organizarea unei conferințe internaționale pe această temă. Evangelos Venizelos, ministrul de externe al Greciei, care deține, în prezent, președinția UE a declarat: „Suntem gata să venim cu propuneri legate de modul în care comunitatea internațională poate ajuta Ucraina cu sprijinul FMI, dar fără a se limita doar la FMI. Propunerea mea proprie este aceea că se impune în mod obligatoriu organizarea unei con-

ferințe în această problemă pentru a se putea elabora de urgență o schemă (de acordare a acestui ajutor)”.

Miniștrii de finanțe ai țărilor G-7 au declarat și ei că sunt gata să acorde mijloace financiare: „Ne unește obligația să asigurăm Ucrainei o puternică susținere financiară. Apreciem, de pildă, că FMI rămâne cea mai bine pregătită instituție pentru a ajuta Ucraina să rezolve provocările sale economice urgente prin consultări politice și finanțare concentrată pe reforme necesare.”

Nici Marea Britanie nu a rămas indiferentă, ea va oferi 10 mil. lire sterline drept ajutor tehnic de urgență. Această declarație a fost făcută de ministrul britanic de externe, William Hague. Pentru reglementarea acestei probleme, el urmează să vină la Kiev.

În afară de aceasta, la 4 martie, Parlamentul urmează să discute problema ratificării acordului cu UE privind acordarea Ucrainei a sumei de 610 mil. de euro. Această problemă a fost discutată și cu precedenta putere, dar renunțarea echipei lui Ianukovyci la integrare europeană nu a făcut posibilă utilizarea acestui sprijin. Acum, problema va fi rezolvată pozitiv.

Oleksandr Pecerytn, economist principal al Credit Agricole Bank este de părere că orice ajutor, cât de neînsemnat, este foarte important. El poate fi acordat atât sub formă de credite directe, cât și speciale destinate diverselor programe, inclusiv sprijinirii investițiilor străine. „Totul depinde de procedurile care sunt folosite de Occident. Dar acordarea ajutoarelor în săptămânile următoare ar calma tendințele de panică pe piață.

Dacă s-ar face acest lucru, ar fi bine”, a spus expertul.

Există încă o variantă de supraviețuire.

Ucraina poate să obțină anularea unei părți a datoriei externe.

Președintele Comitetului de Economisți al Ucrainei, Andri Novak, este de părere că țara noastră trebuie să obțină anularea a 50% din datoria de stat. „Ucraina are, astăzi, șansa unică să se adreseze creditorilor cu rugămintea să-i anuleze între 50% și 85% din datoriile sale de stat” - a spus el, adăugând că suma totală a datoriei de stat a Ucrainei este de 65 de miliarde de dolari.

Economistul este convins că acesta ar fi un demers extrem de puternic deoarece, în momentul de față, în spațiul informațional mondial, tema Ucrainei este dominantă și noi avem tot dreptul să cerem anularea celei mai mari părți a datoriei noastre”, a explicat el.

Potrivit afirmațiilor sale, Clubul Creditorilor de la Paris, pe parcursul existenței sale (din 1956) a încheiat 440 de acorduri privind anularea datoriei cu diverse țări datornice. De exemplu, în 1991, Poloniei i-au fost anulate 50% din datorii pentru facilitarea trecerii țării la economia de piață, Greciei i-au fost anulate, anul trecut, 85% din datorii având în vedere situația sa economică dificilă. Economistul este convins că obținerea acestui lucru este foarte posibilă și că o asemenea decizie va duce la o însănătoșire substanțială a finanțelor statului.

Guvernul are una dintre puținele șanse nu numai de a reeșalona datoria, ci și de a anula o parte a acesteia, ceea ce va ușura în mod substanțial ieșirea din criză.

Pagină realizată de **Ion ROBCIUC**

## UCRAINA - mai aproape